ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಯವರದ್ದೇ ಆಗಲಿ ಇಲಾಖೆಯವರದ್ದೇ ಆಗಲಿ ಅವರ ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸಾರಿ ಹಾಕಿರತಕ್ಕಂಥ ವೈರ್‌ಗಳನ್ನು ಇಲಿ ತಿಂದು ಹಾಕಿದರೂ ಷಾರ್ಟ್ ಸರ್ಕ್ಯೂಟ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ವೈರ್‌ಗಳು ಏನಾದರೂ ಸಿಕ್ಕಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡರೂ ಕೂಡ ಷಾರ್ಟ್ ಸರ್ಕ್ಯೂಟ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯವರ ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇಲ್ಲ.

SRI B. B. SAYANAK.—I have given a Call Attention Notice on the 26th of last month. That question has not come up as yet.

MADAM SPEAKER.—I have received it and we will take it up as early as possible.

Extension of time for Election of members to the Committees, etc.

MADAM SPEAKER.—Request have been made to me by hon. members on both sides of the House that the time for filing nominations for election of members to several Committees should be extended. I have therefore fixed it as 3·00 p. m. on Wednesday the 12th April 1972 as the last hour and date for receipt of nominations to the several Committees and Senate of the Mysore University. The last hour and date for withdarwal of nominations will now be 3-00 p. m. on Thursday the 13th April. In case there is election, the date of poll and calendar of events will be intimated to hon. members in due course.

Motion of Thanks to the Governor's Address.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ (ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ).—ನನ್ನ ಪ್ರಸ್ತಾವ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ :

"ದಿನಾಂಕ ಮಾರ್ಚಿ 24, 1972 ರಂದು ವಿಧಾನಮಂಡಲದ ಸದಸ್ಯರನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ ದಯಪಾಲಿಸಿದ ಭಾಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ನಾವು ರಾಜ್ಯಪಾಲರವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತಾಪೂರ್ವಕವಾದ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಲು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೋರುತ್ತೇವೆ."

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್ (ಸೋಮವಾರ ಪೇಟೆ).—ನಾನು ಈ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಂಡಿಸಿದ ಪ್ರಸ್ತಾವ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ.

"ದಿನಾಂಕ ಮಾರ್ಚಿ 24, 1972 ರಂದು ವಿಧಾನ ಮಂಡಲದ ಸದಸ್ಯರನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ ದಯಪಾಲಿಸಿದ ಭಾಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ನಾವು ರಾಜ್ಯಪಾಲರವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತಾಪೂರ್ವಕವಾದ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಲು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೋರುತ್ತೇವೆ."

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವದ ಮೇಲೆ ಸಭೆ ಚರ್ಚಿಸಬಹುದು.

†ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷಿಣಿಯವರೇ, ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ 24ರ ಮಾರ್ಚಿ 1972ರಂದು ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರನ್ನೂ ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ವಂದನೆಗಳನ್ನರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ನನಗೇನೂ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಅಷ್ಟು ಪರಿಚಯಸ್ತರಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಮೇಧಾವಿಗಳು, ಆಡಳಿತವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ನಡೆಸಿ ಹೆಸರು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ, ಕೀರ್ತಿ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಕಾಲ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದು ದಕ್ಷರೆಂದು ಹೆಸರು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗತಕ್ಕದ್ದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಅವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಬಹಳ ವರ್ಷ ಕಾಲ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥ ಒಬ್ಬ ಶಕ್ತಿಯುತರಾದ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ನಮಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಾಗಿರುವುದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದ ವಿಚಾರ. ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನುಮುಂದೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳು ಬರುವ ಒಂದು ಪ್ರಮೇಯ ಕೂಡ ಇರಬಹುದು ಎಂದು ನೆನೆಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷಿಣಿಯವರೇ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಭಾಷಣವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಅವರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಾರದಿದ್ದರೂ ಅವರು ಭಾಷಣವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದು ನೋಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಈ ಭಾಷೆಯಮೇಲೆ ಆಸಕ್ತಿಯಿದೆ, ಒಂದು ಅಭಿಮಾನವಿದೆ ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುವುದು. ಕನ್ನಡಭಾಷೆಯನ್ನು ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—(ವಿಸಿಟರ್ಸ್ ಗ್ಯಾಲರಿ ಕುರಿತು) ಬಹಳ ಜನ ಹೊರಗಡೆ ಇದ್ದಾರೆ, ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರನ್ನು ಕೂಡಿಸಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ.—ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಬ್‌ಡಿವಿಜನ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಭಾಷೆಯನ್ನು ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿಯಿರಬೇಕೆಂದು ಬಹಳವಾಗಿ ಆಸೆಪಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಕನ್ನಡ ಎಲ್ಲ ಮಟ್ಟದಲ್ಲೂ ಆಡಳಿತಭಾಷೆಯಾಗಬೇಕು, ಅದು ಅತಿ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು, ಬರುವುದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಆಸಕ್ತಿ ಇರಬೇಕು. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಅರಿತಿದ್ದಾರೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು ಎಂದಿದೆ, ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವ ಅಗತ್ಯ ಬಹಳವಾಗಿದೆ.

Sri B. B. SAYANAK.—There is a hue and cry in the Visitors' Gallery.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಈ ರೀತಿ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ಮನೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಸಹಕರಿಸಿ ನ್ಯಾಯರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಕೇವಲ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಗ್ಯಾಲರಿಯೊಳಗೆ ಬಿಡಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ ? ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ರೆಗ್ಯುಲೇಟ್ ಮಾಡಲೇಬೇಕು ಎಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಲ್ಲಿ ಮನವಿಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕೂಗಾಟಮಾಡುವುದು, ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಗ್ಯಾಲರಿಗೆ ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಅಲೋ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು. ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯದಂತೆ ಒಂದು ನಿರ್ಬಂಧಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟು ಈ ಕೆಲಸ ನಡೆಯಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಬಿಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಯಾರೂ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಬಾರದು. ಒಂದು ಸಾವಿರ ಜನರಿಗೆ ಜಾಗವಿದ್ದರೆ ಎರಡು ಸಾವಿರ ಜನರು ಬಂದರೆ ಹೇಗೆ ಬಿಡುವುದು ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಗಲಾಟೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಬೇಡ. Let us leave the whole matter to the Speaker.

Sri B. B. SAYANAK.—Why not they restrict the passes ?

Sri D. DEVARAJ URS.—That is what they have done.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ.—ಸುಮಾರು ಒಂದು ವರ್ಷ ಕಾಲ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಆಡಳಿತ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿತ್ತು. ಆಗ ನಾವು ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನನುಭವಿಸಿದ್ದೇವೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಗ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕನುಗುಣವಾದ ಸರಕಾರವಿಲ್ಲದೆ ಏನು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳಾಗಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೂಡ ನಾವು ಅರಿತಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರಬಾರದು, ಮುಂದೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಬಾರದು.

ಅನೇಕ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದ್ದು ರೈತರು ತುಂಬ ಕಷ್ಟನಷ್ಟ ಅನುಭವಿಸಿದರು. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಅತ್ಯಂತ ತೀವ್ರವಾಗಿದ್ದಾಗ ಸುಮಾರು 3 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿರುವುದಾಗಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಅನುಭವದಿಂದ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ತಕ್ಷಣ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಕೈಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಆದ ಕಾರಣ ದಯೆಯಿಟ್ಟು ಬರಗಾಲದಲ್ಲಿ ಜನತೆಗಾಗುವ ಕಷ್ಟವನ್ನರಿತು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಳೆಬಾರದಿರುವಾಗ ಬರಗಾಲ ಬರುವುದನ್ನರಿತು, ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಮತ್ತು ದನಗಳ ಮೇವು— ಇವುಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದೆಂಬುದನ್ನರಿತು ಅದನ್ನೊದಗಿಸಲುತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದಾದನಂತರ ಇತರ ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆಸಕ್ತಿವಹಿಸಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು. ಜನರಿಗೆ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಮಳೆಯಿಂದ ಬರುವ ನೀರನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿ ಜನತೆಗೆ ನೀರಾವರಿ ಕೆಲಸ ಮುಂತಾದ್ದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಸಲಹೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರೆವೆನ್ಯೂ ಆಡಳಿತಗಾರರು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಿಯವರು ಮತ್ತು ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯವರು ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಕೆಲವೇ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ಹಣವೇನಿರುತ್ತದೆ ಅದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕ ಅನುಕೂಲ ನಮಗೆ ಒದಗುತ್ತದೆ. ಮಾರ್ಚಿ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ, ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಣ, ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಣ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ವಾಪಸು ಪಡೆದರೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ, ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಮೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಜನಗಳ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ಏನು ಖರ್ಚಾದೀತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಹಣ ಜನಗಳ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಬಹಳ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಖರ್ಚಾಗತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಯನ್ನು ತೆಗೆಸಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿ ಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ವೇಗವಾಗಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡತಕ್ಕ ರಿಗ್ಸ್ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಬಾವಿಯನ್ನು ತೋಡಿಸಿ, ಪಂಪ್ ಹಾಕಿಸಿ, ಜನಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದಂತಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಜನಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾದರೂ ಕೂಡ, ಫಲಿತಾಂಶ ಏನೂ ಆಗದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಒಂದು ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಹಳ ಉತ್ತಮವೆಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ರೆವೆನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯವರು ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ರೆವೆನ್ಯೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿಯುಂಟಾಗುವಂತೆ ಕೂಡ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಮೂರು ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ದೊರಕದೆ ಹೋದರೆ ಅದರಿಂದ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಮ್ಮ ಜನತೆಗೆ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ, ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನನ್ನ ಅನುಭವದ ಮೂಲಕ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ರೆವಿನ್ಯೂ ಆಡಳಿತದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಬಹಳ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಸರ್ಕಾರ, ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರ ಸರ್ಕಾರ, ಈ ಎಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರಗಳೂ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಪಾಲರೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರಿಗೆ ಪಟ್ಟಾಗಳು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಖಾತೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಾವು ಜಾಗ್ರತೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಮುಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರಬಹುದು ಎಂದು ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಅದೃಷ್ಟಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ರೈತಪುತ್ರನೇ ಈ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಹಿಂದೆ ಕೂಡ ರೈತರ ಕಷ್ಟ ನಿಷ್ಠೂರಗಳು ಏನಿದ್ದುವು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೂ ಕೂಡ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬಹಳ ಜಾಗ್ರತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ, ರೈತರ ಕಷ್ಟಗಳೇನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ, ಇವಕ್ಕೆ ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ, ಕೇವಲ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಒಳಗಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿ ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಕೊಡಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ನಮ್ಮ ರೈತರಿಗೆ ಅಗಾಧ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ: ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೀರ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ, ರೈತರು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲ

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ)

ಪಡೆದು ತಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತುಂಬ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಇದೆ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಮತ್ತು ಇದರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಹಲವಾರು ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳೇನಿವೆ ಅವೆಲ್ಲ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಏನು ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರಿದ್ದಾರೆ, ನಾವು ಕಾವಸ್ತೆ ಮಾರ್ಜಿನಲ್ ಫಾರ್ಮರ್ಸ್ ಎಂದು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರುಗಳಿಗೆ ಕೂಡ ತುಂಬ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಹೊತ್ತು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ದೊರೆಯಬೇಕಾದ ಅನೇಕ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಹಾಯವನ್ನು ಈ ಸಣ್ಣ ರೈತರು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ತುಂಬ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಕಾರಣ ಅವರಿಗೆ ಪಟ್ಟ ಮಾಡಿ ಕೊಡದೆ ಇರುವುದು. ಎರಡು ಎಕರೆಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಐದು ಎಕರೆ ಒಳಗೆ ಭೂಮಿ ಇದೆ ಎಂದು ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳತಕ್ಕ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಹಸ್ರಾರು ಮಂದಿ ಬಡ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ದೊರೆಯದೆ ನಿರಾಶರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಹಳ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಆಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಯಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ರಚನೆಯಾಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಭೂಮಿ, ಅರಣ್ಯ ಶಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದ ಭೂಮಿ. ಯಾವುದಾದರೂ ಇರಲಿ ಅವುಗಳಿಗಾಗಿ ಬಂದಂಥ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ಯಾರಿಗೆ ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ, ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇರುವಂತ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಂದು ಶಕ್ತಿಯುತವಾದ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಹಿಂದೆ ಏನೋ ಆಲೋಚನೆ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಸಹಸ್ರಾರು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಿತರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಹೋಗಿದೆ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸೇರಿದೆ, ಭೂಮಿ ಇರುವವರಿಗೆ ಸೇರಿದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದು ನಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಘನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾರು ಊರಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದು, ಯಾರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಭೂಮಿ ಇದ್ದು, ಅಂಥವರಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಡೆ ಆಜ್ಞೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಊರಿನಲ್ಲಿರುವ, ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಲು ಆಸಕ್ತಿ ಇರತಕ್ಕ ಭೂ ಹೀನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವೆಂದು ನಾನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನಿರುದ್ಯೋಗದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಪದವೀಧರರು, ಡಿಪ್ಲೊಮಾದಾರರು ಮತ್ತು ಇತರ ಎಲ್ಲ ಪದವೀಧರರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ತರಪೇತಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದೂ, ಅವರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನೂ ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದ ವಿಚಾರ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಮುಂದೆ ದೊಡ್ಡ ಆಸೆ ಇದ್ದು ಅದನ್ನು ಈಡೇರಿಸತಕ್ಕ ಕಾಲ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಏನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಹೊತ್ತು ಬಹಳ ವಿದ್ಯಾವಂತರು ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಕರವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಇವರ ಜೊತೆಗೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗವಿಲ್ಲದೆ ಇರತಕ್ಕ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕೂಡ ಅನೇಕ ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದೆಲ್ಲ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆ. ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಪದವೀಧರರಾಗಲೀ, ವ್ಯವಸಾಯ ಪದವೀಧರರಾಗಲೀ, ಡಿಪ್ಲೊಮಾದಾರರಾಗಲೀ, ಯಾರೇ ಆಗಲೀ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲೇ ಬೇಕೆಂದ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮುಂದೆ ಬಂದು, ತನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿ, ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಸಂಬಳವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ, ಇಷ್ಟು ಕಾರ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಾನು ಮಾಡಿ, ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ, ಇಷ್ಟು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆದಾಯವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳತಕ್ಕ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಂಟು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಹೊತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ, ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ನೋಡುವುದೇ ಬೇರೆ. ಕೈಕಾಲು ಇರತಕ್ಕ ಮನುಷ್ಯ ಬಂದು ಉದ್ಯೋಗ ಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ, ಅವನು ಉದ್ಯೋಗ ಪಡೆದುಕೊಂಡರೆ ಏನು ಮಾಡಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಅನುಮಾನ ಕೂಡ ಬರುತ್ತದೆ. ವ್ಯವಸಾಯದ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಮೂರು ರೂಪಾಯಿ ಕೂಲಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಇದೆ. ಕೂಲಿ ಎಷ್ಟಾದರೂ ಕೊಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅವನಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವ ಅನುಭವವಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಶೋಧಿಸಿ ನೋಡಬೇಕು ; ಅನೇಕ ತಿಂಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದನಂತರ ಅರ್ಥ

ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ರೈತರಿಗೆ ತರಪೇತಿ ಕೇಂದ್ರ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಉಳುವುದು, ಬಿತ್ತನೆ ಹಾಕುವುದು ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳಿಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾದ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೂ ಇದು ಸುಲಭವಾದ ಕೆಲಸವೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ, ಈ ಹೊತ್ತು ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ನಾವು ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದೇವೆಯೋ ಅದಕ್ಕೆ ಇದೇ ಮೊದಲನೆಯ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಗಟ್ಟಿ ಶರೀರವಿದ್ದಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಪ್ಪು.

2–00 P.M.

ಉಳುಮೆಯಲ್ಲಿ, ಬದುವಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಹಾಕುವುದರಲ್ಲಿ, ಬಿತ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಹೊಂದಿರತಕ್ಕ ಕೂಲಿ ಆಳುಗಳು ಸಿಗುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇದು ತುಂಬಾ ವಿಷಾದವಾದ ಸಂಗತಿ. ಇನ್ನೊಂದು ಕೆಲಸ ಎಂದರೆ ನಿರುದ್ಯೋಗ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲೂ ಭೂಸೇನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕಾ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅನೇಕರಿಗೆ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕೆಲಸಗಳು ಸಿಗುವ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸರಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಗಾರರು ತರಬೇತಿಯಾಗಿರುವವರು ಸಿಗುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಗಲೀ ಇಲ್ಲವೇ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಾಗಲೀ ಮಾಡಿದರೆ ಕೂಲಿ ಆಳುಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಈಗ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಇರಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ತರಬೇತಿಯಾಗಿ ಬರುವವರು ಬಹು ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಕೂಲಿಯಾಳುಗಳ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಹತ್ತಾರು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಮ್ಮ ಜನರಲ್ಲಿ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಪಾಸು ಮಾಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಅವರಿಗೆ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು, ಅದರಲ್ಲೂ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲೇ ಇರಬೇಕು, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಿಂದ ಹೊರಗಡೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಭಾವನೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಲ್. ಸಿ. ಪಾಸಾದ ಜನರಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇಂತಹ ಜನರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಇದೆಯೋ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಉದ್ಯೋಗ ಕೊಡಲು ಸರಿಯಾದ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಇಲ್ಲ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಜನರಿಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಇದೆಯೋ ಅಂತಹ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಬಹುದು ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ನಿರುದ್ಯೋಗವನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾವು ಮೊದಲು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಭೂ ಸೈನ್ಯ ಎಂದು ಮಾಡಿ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಸಾವಿರ ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಒದಗಿಸುವಂತೆ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಆರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ತಾಲ್ಲೂಕಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲಿ ಜನರು ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಬರುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಇಂತಹ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸರಕಾರ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯವಾಗಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತೆ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ರೈತರುಗಳು ಖುಷ್ಕಿ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡುವವರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಖುಷ್ಕಿ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡುವವರು ಎರಡು ಎಕರೆಯಿಂದ ಐದು ಎಕರೆಯವರಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಇವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಅನುಕೂಲಗಳು ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ನೀರಾವರಿಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡುವ ರೈತರಿಗೆ ಸಿಗುವ ಅನುಕೂಲಗಳು ಇವರಿಗೆ ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಸಹಾಯ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಹಾಯಗಳನ್ನು ಸರಕಾರ ಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಭೂಸಾರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಸರಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಾನು ನೋಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಲೇಶಮಾತ್ರವೂ ಸರಕಾರ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇದರ ಕಡೆಗೆ ತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇವೊತ್ತು ಈ ದೆಸೆಯಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗಾಗಿ ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ಸಹಾಯಗಳನ್ನು ಎಂದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟು ಬಾವಿ ತೆಗೆಸಲು, ಪಂಪುಸೆಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಲು, ಭೂಮಿ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಸರಿ ಮಾಡಲು ಇವಕ್ಕೆಲ್ಲ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಭೂ ಸಾರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಖುಷ್ಕಿ ಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಾವಿ ತೆಗೆಸಿ ಅದರ

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ)

ಮೂಲಕ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೀರು ಸಿಗದೇ ಇದ್ದರೆ ರೈತರು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೂ ಅದು ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ. ಸರಕಾರ ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೂ ಅದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಸಿಗದೇ ಇರುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ 25 ಇಂಚು ಅಥವಾ 30 ಇಂಚು ಮಳೆ ಬೀಳದೆ ಇರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಿದರೂ ಅಲ್ಲಿ ನೀರು ಸಿಗದೆ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ಭೂ ಸಾರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಲು ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಳೆದ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನಾನು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಬೆಂಗಳೂರು, ಕೋಲಾರ ಹಾಗೂ ತುಮಕೂರು ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ಉತ್ತಮವಾದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಭೂಸಾರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಕಾರ್ಯ ಬಹು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಸರಕಾರ ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸಿ ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೂ ಈ ಕಾರ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಸರಕಾರ ಭೂಸಾರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಕೂಲಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಬಹು ಕಡಿಮೆ ದರದ ಕೂಲಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಆಳುಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೂಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಲ್ಲಿ ಕೂಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಿಗುತ್ತೋ ಆಳುಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೇ ಹೆಚ್ಚು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ಭೂಸಾರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಬರುವ ಆಳುಗಳು ಕಡಿಮೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ ಎಂದರೆ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಆಳುಗಳಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಕೂಲಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಭೂಸಾರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಆಳುಗಳಿಗೂ ಇದೇ ದರದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲಾಖೆಯವರು ಭೂಸಾರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಬರುವ ಆಳುಗಳಿಗೆ ಕೇವಲ ಒಂದೂವರೆ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಕೂಲಿ ಎಂದು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು. ಇಂತಹ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾದರೂ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ.ಇಂತಹ ಮುಖ್ಯವಾದ ಭೂಸಾರಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮಾಡಿ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹನಿ ಮಳೆ ನೀರನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಇಲಾಖೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ದಿನಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕು ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಇದೇ ಸಾಕು ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ರೈತರಿಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿ ಕಾಲ ಕೆಲಸಗಳು ಇದ್ದರೂ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಐದುವರ್ಷಗಳ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಭೂಮಿಯಲ್ಲೂ ಭೂಸಾರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ರೈತರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ಉತ್ತಮವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸರಕಾರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯವರು ರೈತರಿಗಾಗಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಾಲ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆಯವರು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಹಾಗೂ ನ್ಯಾಷನಲೈಸ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಕೂಡ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಾನು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಹೇಳುವುದು ಬೇಸಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕ ರೈತರಿಗೆ ಸರಕಾರ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಹಣದಿಂದ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಿವೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಮೂರನೇ ಒಂದು ಭಾಗದಷ್ಟು ರೈತರಿಗೆ ಈ ಹಣದ ಸಹಾಯ ದೊರಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೇನಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರರಷ್ಟು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವ ಹಣ ರೈತರಿಗೆ ದೊರಕುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ

ಎರಡರಿಂದ ಐದು ಎಕರೆ ಖುಷ್ಕಿ ಇರುವ ರೈತರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಒಂದೆರಡು ಎಕರೆ ತರಿ ಭೂಮಿ ಇರುವ ವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಿದರೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಪಡೆಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಇದ್ದರೂ ಅವು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಪ್ರಯತ್ನ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಆಗಬೇಕು, ಈ ಪ್ರಯತ್ನ ಆಗದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ರೈತ ಬೆಳೆದ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಬೆಲೆ ಕೂಡ ಸಿಗು ತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳೇನು ಎನ್ನುವುದು ಇಲಾಖೆಯವರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಈಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಇವೆಲ್ಲಾ ಆಗುವ ಕಾಲವೇನೋ ಬಂದಿದೆ. ಚುನಾವಣೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನರ ಮುಂದೆ ಹೋದಾಗ ನಾವು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಭರವಸೆಗಳೇನು ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತು. ಇದನ್ನು ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ದಾರಿಗಳಿವೆ. ಈಗ ಎರಡು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಪಲ್ಲ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಮುಂದೆ ಎಂಟು ಪಲ್ಲ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವ ಶಕ್ತಿ ನಮ್ಮ ರೈತರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಈ ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಬಾವಿ, ಪಂಪು ಸೆಟ್ಟುಗಳು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಹಣ ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಔಷಧಿಗಳ ಸರಬರಾಜು ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡಲು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಜನರಿಗೂ ಕೂಡ ಇವೆಲ್ಲ ಈಗ ಅರ್ಥವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಈಗ ಯಾವ ಗೊಂದಲಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿ ಇವೆಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಕಾರ್ಯಗತವಾದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಇನ್ನುಮುಂದೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಖಂಡಿತ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅನುಮಾನವೂ ಇಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗವಿದೆಯೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಇಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಅನುಕೂಲಗಳು ಕಡಿಮೆ ಇವೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ವಿಧಾನದಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು, ತುಮಕೂರು ಮತ್ತು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ 65ಲಕ್ಷ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ಏಳೂವರೆಯಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮಳೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 25 ಇಂಚಿಗಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲು ಭಾಗ ಇದೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಮಹದುಪಕಾರ ಮಾಡಿ ದಂತಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾವು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಇದು ಅರ್ಥವಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ಈ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೋ ಅಥವಾ ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಇಟ್ಟ ಹಣ ಖರ್ಚು ಆಗದೆ ದುರುಪಯೋಗವಾಯಿತೋ ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ 15 ಲಕ್ಷ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದೆ. ಇಷ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಲೀಟರ್ ಹಾಲನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕಳೆದ 8 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರೂ ಸಹ 45 ಸಾವಿರ ಲೀಟರ್ ಮೇಲೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದನೆಯ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಮನಸ್ಸು ಇಲ್ಲದಿರುವುದು, ಮತ್ತೊಂದು ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಯಶಸ್ವಿ ಯಾಗಿ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಮಾಡದೇ ಇರುವುದು. ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಾವು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಾಧಿಸಬಹುದು. ನಾನು ಹೇಳಿದ ಮೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನ ಸಣ್ಣ ಹಿಡು ವಳಿದಾರರಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಹಸು ಕೊಡಿಸಿದರ, ದಿನಕ್ಕೆ 5 ರಿಂದ 10 ಲೀಟರ್ ಹಾಲು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಹಾಲನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ತರುವ ಶಕ್ತಿ ರೈತರಿಗೆ ಇದೆ. ಆದರ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಹಸು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ, ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಿದ ಹಾಲನ್ನು ಶೇಖರಿಸುವುದಕ್ಕೆ. ಶೇಖರಿಸಿದ ಹಾಲನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ತಂದು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಸುಲಭವಾದ ಕೆಲಸ. ನಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರತ ಕ್ಕಂಥದ್ದು. ಇದಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಬಡ್ಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ರೈತರಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಕೋಅಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಸಾಲವಾಗಿ ಕೊಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಬೆಂಗಳೂರು ಡೈರಿಗೆ ಪ್ರತಿ ದಿನ

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ)

ಒಂದು ಲಕ್ಷದಿಂದ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಲೀಟರ್‌ವರೆಗೆ ಹಾಲನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಎಲ್ಲ ಜನರೂ ಹಾಲನ್ನು ಕುಡಿಯುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಿದರೆ ರೈತರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಈ ಮೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನರಿಗೆ ತಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೊ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಹಸುಗಳಿವೆ. 1960ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಕಾನೂನನ್ನು ತಂದು, ಬೆಂಗಳೂರು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲ ಹಸುಗಳನ್ನು ನಗರದ ಹೊರಗಡೆಗೆ ಸಾಗಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಲೋನಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಹಾಲಿನ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಿ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ನಾಗರೀಕರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹಾಲನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದಾಗ, ಶ್ರೀ ಶಾಮಣ್ಣನವರು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡವೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಅದು ಹಾಗೆಯೇ ನಿಂತಿತು. ಈಗ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿಯೇ ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳು ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಜನರ ಆರೋಗ್ಯವೂ ಕೆಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಿದೆಯಲ್ಲದೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹಾಲು ಸಿಗುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 50 ಭಾಗದಷ್ಟು ನೀರನ್ನು ಬೆರೆಸಿಕೊಟ್ಟರೂ ಸಹ ಅದೇ ಹಾಲನ್ನು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದವರು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೇ ಹೊರತು ನೀರು ಇಲ್ಲದ ಹಾಲನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪದೂರ ಹೋಗಿ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದರೂ ಕೂಡ ಉತ್ತಮವಾದ ಹಾಲನ್ನು, ಪಾಶ್ಚರೈಸ್ ಆದ ಹಾಲನ್ನು. ಗರ್ಭಿಣಿಯರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಹಾಲನ್ನು, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಹಾಲನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಸುಲಭವಾದ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಇದುವರೆಗೆ ಮಾಡದಿರುವುದು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ದುರಾದೃಷ್ಟವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಶ್ರೀ ಶಾಮಣ್ಣನವರು, ಶ್ರೀ ನಾಗಣ್ಣನವರು ತಮ್ಮ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ನಾಗಣ್ಣನವರು ಸಹ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಬೆಂಗಳೂರಿನ 15 ಲಕ್ಷ ಜನರ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಸಹಾಯ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದಕಾರಣ ಬೆಂಗಳೂರು ಪಟ್ಟಣದೊಳಗೆ ಇರುವ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಹಸುಗಳನ್ನು ಹೊರಗಡೆಗೆ ಸಾಗಿಸಿ, ಊರ ಹೊರಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಾಲೋನಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕು. ಆ ಕಾಲೋನಿ ಮೂಲಕ ಬೆಂಗಳೂರು ನಾಗರೀಕರಿಗೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಹಾಲನ್ನು, ಪಾಶ್ಚರೈಸ್ ಆದ ಹಾಲನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಲಿನ ವ್ಯಾಪಾರವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಪೈಪೋಟಿ ಇದೆ. ಈ ಪೈಪೋಟಿ ತಪ್ಪಬೇಕಾದರೆ ನಾನು ಹೇಳಿದಂತಹ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಎಲ್ಲ 15 ಲಕ್ಷ ಜನರಿಗೂ ಪಾಶ್ಚರೈಸ್ ಆದ ಹಾಲನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದಾದರೆ, ಈಗ ಏನು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ನೀರು ಬೆರಸಿ, ಮೈದಾಹಿಟ್ಟು ಬೆರೆಸಿ, ಸೋಡ ಬೆರೆಸಿ, ಮತ್ತು ಸಕ್ಕರೆ ಬೆರೆಸಿ ಹಾಲನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ರೈತರಿಗೂ ಹಸುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಿದೆ. ಬೇಕಾದರೆ ನಾನು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನಿಸಿ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು, ಕೋಲಾರ, ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ನಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಹಸಿರು ಮೇವು ಜಾಸ್ತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ತಿಂದ ಹಸುಗಳು ಜಾಸ್ತಿ ಹಾಲನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಈ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಾಲನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು ಡೈರಿಯವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ನಿರಾಕರಿಸುವುದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಎಷ್ಟು ಬೇಕಾದರೂ ಹಾಲನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವ ಡೈರಿಯವರು ಮಳೆಗಾಲಬಂದಾಗ ಮಾತ್ರ ನಮಗೆ 45 ಸಾವಿರ ಲೀಟರ್ ಹಾಲು ಸಾಕು. ಉಳಿದಿದ್ದು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಸುಮಾರು 45 ಸಾವಿರಲೀಟರ್‌ನಷ್ಟು ಹಾಲು ರೈತರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಉಳಿದು ಅವರಿಗೆ ವಿಪರೀತ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಒಂದು ನಷ್ಟವನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಲಹೆ ಒಂದು ಇದೆ. ಅದೇನಂದರೆ ಹಾಲಿನ ಪುಡಿಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು. ಇದರ ಬೆಲೆ 3-4 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗಬಹುದು. ಈ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಉಪಯೋಗವಾಗದ ಹಾಲನ್ನು ಪುಡಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿ, ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದರಿಂದ ಹಾಲನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ನಮ್ಮ ರೈತರೇ ದೇಶದ ಬೆನ್ನೆಲಬು ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ಸಹ ರೈತರ

ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಬಾಯಿ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಈ ಮೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತಳಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಿ ಆ ಮೂಲಕ ಉತ್ತಮ ಹಾಲನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆಲೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ನಾಗರೀಕರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಈ ಮೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ರೈತರಿಗೆ ಮಹದುಪಕಾರ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಳಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮೊದಲು ಆಗಬೇಕು. ಈ ಕೆಲಸ ವೆಟರ್ನರಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂಥ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವ್ಯವಸಾಯ ಪದವೀಧರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಡೆನ್ಮಾರ್ಕ್ ಮತ್ತು ಅಮೇರಿಕಾ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಲು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ, ಹಾಲು ಕುಡಿದ ಜನ ತಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಹಾಲು ಕುಡಿದವರ ಬುದ್ಧಿ ಎಷ್ಟು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿದೆ, ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೇ ಅವರು ಎಷ್ಟು ಬಲಶಾಲಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರುವುದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಅದೃಷ್ಟವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಈ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಅಡ್ಡಿ ಇವೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಕಾದು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ತಳಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಮುಂದುವರಿಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಉತ್ತಮವಾದ ಹಾಲು ಜನರಿಗೆ ಸಿಗಬೇಕಾದರೆ ತಳಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಆಗಬೇಕು. ಆಗ ಬೆಂಗಳೂರು ಡೈರಿಯೂ ಸಹ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಈಗ ಉತ್ತಮ ತಳಿಗಳು ಸಿಗದಿರುವುದರಿಂದ, ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರು ಉತ್ತಮ ತಳಿಗಳನ್ನು ತರಲು ರಾಜ್ಯದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ನೀಲಗಿರಿ ಮುಂತಾದ ಕಡೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ತಳಿ ಸಿಗುವವರೆಗೂ ಸಹ ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು ಇರಬೇಕು. ಕೆಲವು ಸಲ ದಳ್ಳಾಳಿಗಳ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಮೋಸ ಹೋಗುವುದು ಉಂಟು. ಇಂತಹ ಹಿಡುವಳಿದಾರರು ತಳಿಯನ್ನು ಸಾಕುವ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಉತ್ತಮವಾದ ತಳಿಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿ ರೈತರಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕು. ವ್ಯವಸಾಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ನಾವು ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪುನರ್ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕಾಲ ಬಂದಿದೆ.

ಈಗಲಾದರೂ ಒಂದು ಕರುಗಳ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿ ಉತ್ತಮ ತಳಿಯ ಸಾವಿರಾರು ಕರುಗಳನ್ನು ಆ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವುಗಳಿಗೆ ತಿಂಡಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಬೆಳೆಸಿ ಗರ್ಭ ಆದನಂತರ ಅವುಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಸುಲಭ ದರದಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂಥಾ ಒಂದು ಕರುಗಳ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ಸಂಘಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಸಹ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಆ ಕಾರ್ಯ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಆಗದೇ ಇರುವುದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ದುರಾದೃಷ್ಟ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈಗಲಾದರೂ ಕೂಡ ಹೈನು ಪ್ರಗತಿಯಾಗುವ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಒಂದು ಮಳೆಯಾಗದೆ ಬೆಳೆ ಹೋದರೂ ಕೂಡ ರೈತ ಈ ಒಂದು ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ತನ್ನ ಸಂಸಾರವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನಿಸಬೇಕು, ಮತ್ತು ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗೆ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ವಿನಯದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ವ್ಯವಸಾಯದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಬಾಬುಗಳ ಮೇಲೆ ವ್ಯವಸಾಯ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಈಗ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಮೈಸೂರು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬ್ಯಾಂಕು ಕಳೆದ ಕೆಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಉತ್ತಮವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಸಾವಿರಾರು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ, ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹಣ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತೆಂಗು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಗೋವಾ ಹಣ್ಣನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹಣ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮಟ್ಟಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಲು ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹಣಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಫಲಕಾರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುವನ್ನು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ 100ಕ್ಕೆ 60 ಬಾವಿಗಳು ಪೂರ್ಣವಾಗಿವೆ. 100ಕ್ಕೆ 40 ರಷ್ಟು

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ)

ಬಾವಿಗಳು ಪೂರ್ಣವಾಗಿಲ್ಲ. ರೈತ ಸಾಲವನ್ನೇನೋ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ, ಬಾವಿ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವನು ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಹಣವನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಅವನ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಜಪ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥಾ ಒಂದು ತೊಂದರೆಗೆ ರೈತ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪೂರ್ಣವಾಗದೇ ಉಳಿದಿರತಕ್ಕ 40 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ರೈತ ಎಲ್ಲಿ ಬಾವಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ನೀರು ಬಂದಿಲ್ಲ ಅಂಥಾ ಕಡೆ ಬೋರ್ ಹಾಕಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಮೊದಲು ಬಾವಿಯನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಯಾವ ಜಮೀನನ್ನು ಆಧಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅದೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೇ ಬೋರ್ ಹಾಕಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬೋರ್ ಹಾಕಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅದರಿಂದ ರೈತನಿಗೆ ಸಾಲ ತೀರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿ ಅರ್ಧಂಬರ್ಧವಾಗಿರತಕ್ಕ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಸಾಲಕೊಡುವಾಗ ಅವುಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹಣಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸಾಲ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ಈಗ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಸರ್ವೀಸ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಒಂದು ವಿಧಾನವನ್ನನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೋ ಆ ಒಂದು ವಿಧಾನದಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈಗ ರೈತರಿಗೆ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದಲೋ, ಕೋ ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಂದಲೋ ಅಥವಾ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದಲೋ ಹಣವನ್ನು ಸಾಲಕೊಟ್ಟರೆ ಎಂ. ಎಸ್. ಇ. ಬಿ. ಯವರು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಆ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಸರ್ವೀಸ್ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಸರ್ವೀಸ್ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರು ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥಾ ಕಷ್ಟ ಅಷಿಷ್ಟೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಿಗೆ ನೂರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ತಿರುಗಬೇಕು. ಹೀಗಾಗಿ ತಿಂಗಳಾನುಗಟ್ಟಲೇ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಸರ್ವೀಸ್ ಕೊಡದೆ ಇರತಕ್ಕಂಥಾ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಒಂದು ಸಲಹೆ ಏನೆಂದರೆ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬ್ಯಾಂಕು ರೈತನಿಗೆ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿ ರೈತನಿಗೆ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟು ಸಿಕ್ಕಿದ ತಕ್ಷಣ ಆ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟಿಗೆ ಸರ್ವೀಸ್ ಕೊಡುವಂತಹ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಆ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಅಗ್ರೋ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿಗೆ ವಹಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಬೇರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡದೆ ಹೋದರೆ ರೈತ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾವಿಯನ್ನು ತೋಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟು ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡು ಪಂಪುಸೆಟ್ಟಿಗೆ ಸರ್ವೀಸ್ ಸಿಕ್ಕದೇ ಹೋದರೆ ಅದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರೈತನಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗದಂತೆ ಅವನು ಸಾಲನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿ ರೈತ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಬಾವಿಯಿಂದ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯ ಮಂತ್ರಿವರ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಶಂಕರಆಳ್ವ ಅವರು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಇದು ಸರಿಹೋಗಬಹುದು ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಗ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿ ಫೆಡರೇಷನ್ ಇದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿ ಫೆಡರೇಷನ್ ಇರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಈಗ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ಮಾರಾಟ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಆಹಾರ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿ ಮಾರಾಟಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಯ ಫೆಡರೇಷನ್ ಕೂಡ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ ಮತ್ತು ಜರೂರಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತಾವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ತರಿಸುವುದು, ಒಣಗಿದ ಹಣ್ಣನ್ನು ತರಿಸುವುದು, ಏಲಕ್ಕಿ ಲವಂಗವನ್ನು ತರಿಸುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಮಾರಾಟ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಏನಿವೆ ಅವು ಫೆಡರೇಷನ್ನಿಗೆ ಸೇರಿದಮೇಲೆ ಅವುಗಳ

ಕರ್ತವ್ಯ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಅವು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇವೊತ್ತು ಈ ಮಾರಾಟ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಿ ಲಾಭವನ್ನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ವ್ಯಾಪಾರಗಾರರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗತಕ್ಕಂಥಾ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಅವು ಆಹಾರೋತ್ಪನ್ನ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕನ್‌ಸ್ಯೂಮರ್ಸ್ ಫೆಡರೇಷನ್ ಏನಿದೆ ಅದು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ಹೋಲ್‌ಸೇಲ್ ಡೀಲರ್ಸ್‌ಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು ಸ್ಟೇಟ್ ಫೆಡರೇಷನ್ ಇರುವಾಗ ಕನ್‌ಸ್ಯೂಮರ್ಸ್ ಫೆಡರೇಷನ್ ಬೇರೆ ಏತಕ್ಕೆ ಬೇಕು ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿ ಫೆಡರೇಷನ್‌ಗಳು ಆಹಾರೋತ್ಪನ್ನ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯ. ಸರ್ಕಾರ ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇವೊತ್ತು ಪ್ರತಿಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇರತಕ್ಕಂಥಾ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಹೋಲ್‌ಸೇಲ್ ಸ್ಟೋರ್‌ಗಳು ಏನಿವೆ ಅವು ಮುಳುಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಇವು ಅಷ್ಟು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇರತಕ್ಕ ಹೋಲ್‌ಸೇಲ್ ಸ್ಟೋರ್‌ಗಳ ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ನೋಡಿದರೆ ಅವುಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅವು ಬರೀ ನೆಪ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಇವೆಯೇ ಹೊರತು ಅವು ನಿಜವಾಗಿ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಒಂದು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಜನತಾಬಜಾರ್‌ಗಳು ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಮತ್ತು ಅವು ಒಳ್ಳೆಯ ಸೇವೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿ ಲಾಭವನ್ನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿವೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರದವರು ರೈತರು ಬೆಳೆಯುತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಫೆಡರೇಷನ್ ಮೂಲಕವೇ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಹೊರಗಡೆಗಿಂತ 10—15 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನಕೊಟ್ಟರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸೇವಾ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಇವೆ. ಈ ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಈ ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆಯು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ಒಂದು ಕಡೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ:

> "No other Instrument is so potentially powerful and full of social purposes as the Co-operative movement is and further it is the only instrument capable of securing economies of large scale work without generating the evil consequences of concentration of economic power."

ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡಿಸಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಂಚಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಸರ್ವೀಸ್ ಕೋ-ಅಪರೇಟೀವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜನತೆಯ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಮಾಜವಾದದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಜನತೆಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಯಾರು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಹೇಳತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಇದೆಯೋ ಆ ರೀತಿ ಇದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವರು ಮಾಡಿದ್ದು ಬೇರೆ.

2-30. P.M.

ಅವರು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವರ್ಗ ಇದೆಯೋ ಆ ರೀತಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಒಂದು ವರ್ಗವನ್ನು ಇಟ್ಟುಬಿಟ್ಟು ಹೋದರು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಇದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ, ಈ ಸಹಕಾರಿ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸದೇ ಹೋದರೆ ನಾವು ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ನಮಗೆ ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ)

ಆದ್ದರಿಂದ ಗ್ರೂಪ್ ಪಂಚಾಯತ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಏನೋ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಇದ್ದಾನೆ, ಅವನು ಸಂಬಳ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ, ನಾವು ಮೊದಲನೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಯಾವುದೇ ಜಿಲ್ಲಾ ಯೂನಿಯನ್ನಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾಗಲಿ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ, ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಿಬಂಧನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಆಗ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಅವರು 8 ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಜನರಿಗೆ ಉಪಕಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನೆಂದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಆದಂತಹ ಕೆಲಸಗಾರರು ಇಲ್ಲ ಎಂದು. ಆದರೆ ಆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲಗಳು ನಿಂತು ಹೋಗುವ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ ಅದನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಾಯ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೋಗಿ ಜಪ್ತಿ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ ಸಾಲವನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಪಡೆಯುವ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಡಿಕ್ರಿ ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ನೀವು ಮಾಡಲಾರದ ಕೆಲಸ ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಅಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ವಿನಹ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾಲವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಲೇ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿದರೆ, ಎಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಸರ್ವಿಸ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಬರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಏನೆಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಬ್ಯಾಡ್ ಡೆಟ್ಸನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಷೇರು ಬಂಡವಾಳ ಹೆಚ್ಚಿಸದೆ ಇದ್ದರೆ, ಹೇಗೆ ಅದು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ? ವಸೂಲಾತಿ ನಿಧಾನವಾದರೂ ಸೇವಾ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಈ ಆಡಿಟ್ ಸೆಕ್ಷನ್ ಏನಿದೆ, ಅದನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

Sri C. M. ARUMUGHAM (Kolar Gold Fields).—The hon. Member is making very good points on the Governor's Address. I see none of the Ministers ever take any interest in noting down the points. The Ministers here are attending to their files. It is useful to them to note down the points to reply at the end of the discussion. The hon. Member is giving very important points on Revenue, as well as on Animal Husbandry.

MADAM SPEAKER.—The Minister for Agriculture, and the Minister for Finance are attending to this.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ.—ಈ ಸಹಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಆಡಿಟ್ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರತಕ್ಕಂತಹ ವದಂತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ಟೇಟ್ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಇದರ ಆಡಿಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿದೆ. ಈ ಒಂದು ಬದಲಾವಣೆಯಿಂದ ಆಡಿಟ್ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಯಾವಾಗ ಒಂದು ಹೊಸ ವಿಭಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಬಂತೋ, ಆಗ ಅಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಕ್ರಿಮೆಂಟ್ಸ್, ಆ ವಸತಿ, ಈ ವಸತಿ ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಭಾರಿ ಒಂದು ಹೊರೆಯಾಗುತ್ತದೆಯೇ ವಿನಹ ಆಡಿಟ್ ಕೆಲಸವೇನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯಲಾರದೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆ ಏನೆಂದರೆ ಈಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗದವರಿಂದಲೇ ನೀವು ಉತ್ತಮವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಆಫ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಎಂದು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಒಬ್ಬ ಆಡಿಟರ್ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕಾರು ಸಾರಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಲೆಕ್ಕಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು. ಎಷ್ಟು ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇವೆ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಆಡಿಟರುಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಅವರು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಸರ್ವಿಸ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಆಡಿಟ್ ಆಗುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ವರ್ಷಕ್ಕೆ 3–4 ಸಾರಿ ಆಡಿಟರ್ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಆಡಿಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ

ಅನಾಚಾರ ಅಥವಾ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡಲೇ ರಿಪೋರ್ಟು ಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಲ್ಲದೆ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಆದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಎರಡನೇ ವರ್ಷ ಆಡಿಟ್ ಮಾಡಿಸಿ, ಮೂರನೆಯ ವರ್ಷ ಅದರ ರಿಪೋರ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಆಗತಕ್ಕ ಅನಾಹುತ ಇನ್ನೂ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 3-4 ಸಾರಿ ಆಡಿಟ್ ಮಾಡಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಾಧಿಸಬಹುದು. ಪರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಸಂಘಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಆಡಿಟ್ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ನಾವು ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಆಡಿಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡದೆ ಹೋದರೆ, ನಾವು ಏನು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ತತ್ವವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಅದು ಸುಲಭವಾಗಿ ದುರುಪಯೋಗವಾಗುವ ಕಾಲ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಆಡಿಟ್‌ನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸ್ಟೇಟ್ ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ಸನವರಿಂದ ಮಾಡಿಸುವುದಾದರೆ ಅದರಿಂದ ಯಾವ ತರದ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ತಾಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಸಂಬಂಧ ಏನಿದೆ ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ತಾಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕೆಲಸಗಳು. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಮತ್ತು ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ನಾಯಕರು ಹೇಳಿದಂತಹ ಮಾತುಗಳು ಇವು. ಯಾವಾಗ ಗ್ರಾಮ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಯಾವಾಗ ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಿಯವರು ಸೂಪರ್‌ವಿಜನ್ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ; ಆಗ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಏನಿವೆ, ಅವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾಶ ಆಗತಕ್ಕ ಕಾಲ ಬರುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ನಾವು ಪಂಚಾಯಿತಿಯವರ ಆರ್ಥಿಕ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಮೂಲ ಹಕ್ಕನ್ನು ನಿರ್ನಾಮ ಮಾಡತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅದರ ಕೆಳಗಡೆ ಇರುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಘಟಪ್ರಭಾ, ಮಲಪ್ರಭಾ, ಕಬಿನಿ ಮತ್ತು ಹೇಮಾವತಿ ಮುಂತಾದ ಕೆಲಸಗಳು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಬಡವರಿಗೆ ಬೇಕಾದದ್ದು ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಅದನ್ನು ಮರೆತುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ, ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಸದೆ ಇದ್ದರೆ ಏನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಏನೊಂದು ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಅದು ಇಲ್ಲದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ, ಈ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ, ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಸಹಸ್ರಾರು ಕೆರೆಗಳ ತೂಬು ರಿಪೇರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಹೂಳು ತೆಗೆದಿಲ್ಲ. ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿಗೆ ನೀವು ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೂ ನಮಗೆ ಏನೂ ಸಂಕಟವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿಗೂ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಕೆರೆಗಳನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆಗ ಆಗದೆ ಹೋದರೆ ನೀರಾವರಿಯ ಪ್ರಯೋಜನ ನಮ್ಮ ರೈತರಿಗೆ ದೊರಕದೆ ತುಂಬಾ ನಿರಾಶರಾಗಿ ನಿಮಗೆ ಏನು ಕಂದಾಯವನ್ನು ಅವರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಪದೇಪದೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಭಗವಂತನ ದಯೆಯಿಂದ, ಶಿವನ ಆಶೀರ್ವಾದದಿಂದ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹನಿಯನ್ನು ಈ ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಗೋಡೆ ಹಾಕಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಈ ಹೇಳಿಕೆ ನೀಡಿದ ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಅವರ ಖಾತೆ ಬದಲಾಗಿ ಹೋಂ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಆಗಿ ಹೋದರು. ಅವರ ಆ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಏನಾಯಿತೋ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಮಂತ್ರಿ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಪರಮಾತ್ಮನ ಕೃಪೆಯಿಂದ, ಅವರು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಅವರು ಕೊಟ್ಟ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನಡೆಸೇ ನಡೆಸು

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ)

ತ್ತಾರೆ. ಯಾವ ರೈತನೂ ಕೂಡ ನನ್ನ ಕೆರೆ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಕೇಳುವ ಪ್ರಸಂಗವೇ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕ್ರಮವನ್ನು ನಮ್ಮ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯವರು ಮಾಡಬೇಕು. ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಕೆರೆ ಏರಿ, ತೂಬುಬಿಟ್ಟಿದರೆ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಲು ತಕ್ಕ ಗಮನವನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಮನವಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಅಗತ್ಯವಾದ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ, ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣದ ವಿಚಾರ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರದು ಏನೂ ತಪ್ಪು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಈ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದು ಏನೆಂದರೆ, ಹರಿಜನರು ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಷೇರು ಬಂಡವಾಳಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಲ ಕೊಡುವವರು ಯಾರು ? ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟರೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದರೆ, ಕೆಲವರು ಅರ್ಧ ಮನೆ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಪಾಯ ಹಾಕಿಸಿ ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಆ ರೀತಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ ದುಡ್ಡನ್ನು ಬೇರೆ ಯಾವುದಕ್ಕೋ ಖರ್ಚುಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ವಸೂಲಿಯಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೂ, ಒಂದು ಕ್ರಮವಿದ್ದರೂ ಆ ರೀತಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸಂಘಗಳು ಸುಸ್ತಿಯಾಗಿವೆ. ಅಂತಹ ಸುಸ್ತಿಯಾದ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಪುನಃ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು. ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನೇ ಆಗಲಿ ಅವನು ಆ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಷೇರು ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅಂತಹವನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಲ ಅಲ್ಲಿ ದೊರಕಬೇಕು. ಆದರೆ ಸಾಲ ಪಡೆಯದೆ ಯಾವನೂ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬಡವರ ಕೈಗೆ ಹಣ ಕೊಡುವುದು ನಮ್ಮದು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪು. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಯೋಚನೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇರಬೇಕು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಸುಮಾರು 4 ಚದುರದ ಒಂದು ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ಇದ್ದರೆ, ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಮೊದಲು ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್, ಎಷ್ಟು ಮೊಬಲಗು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ಹೌಸಿಂಗ್ ಬೋರ್ಡಿಗೋ ಅಥವಾ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡಿಗೋ ಹೋಗಿ ನನಗೆ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅವರೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಅವನಿಗೆ ಮನೆ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಈ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿ ಬಂದರೂ ಸಹ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯಂತೂ ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಯಾವತ್ತೂ ನಿತ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಆಯಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾದಂಥ ಖರ್ಚುವೆಚ್ಚಗಳಿಗೆ ಆ ಹಣವನ್ನು ಅವನು ವಿನಿಯೋಗಿಸುತ್ತಾನೆಯೇ ಹೊರ್ತು ಮನೆ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಅದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತಿದ್ದೇನೆ. ನಿಜವಾಗಿ ಬಡವರಿಗೆ ಈ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಮನಸ್ಸು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದ್ದರೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿ, ಎಲ್ಲಾ ಹರಿಜನರಿಗೂ, ಗಿರಿಜನರಿಗೂ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿಸಿ ಹೌಸಿಂಗ್ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ವಹಿಸಿದರೆ, ಅದರಿಂದ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಈಗಿನ ಕಾನೂನು ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಉಪಕಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವಾಗ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ ಸುಸ್ತಿಯಾಯಿತೋ ಆಗ ಅದಕ್ಕೆ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿಯೇ ಹೋಗಿರುತ್ತದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಎಷ್ಟೋ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರುಗಳು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ ಸುಸ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ, ನಮಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ, ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸಾಲವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ, ನಮ್ಮ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರೇ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರೆದಿರುವುದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನಿಸಿ, ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಉಪಕಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ಹೌಸಿಂಗ್ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ವಹಿಸುವುದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಉಪಕಾರಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಷಯದ ಕಡೆಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮನವಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ವಿಚಾರ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಬಹಳ ವಿನಯ ಮತ್ತು ಗಾಂಭೀರ್ಯದಿಂದ ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರೈಮರಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಡ್ಡಾಯ ಎನ್ನುವುದರ ಅರ್ಥ ನನಗಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಬನ್ನಿ. ಹರಿಜನರು, ಗಿರಿಜನರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಶೇಕಡ ಐದರಷ್ಟಾದರೂ ಸಹ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಬಡತನದ ಹಾವಳಿಯಿಂದಲೇ ಅವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ನೌಕರಿ ವಹಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ, ಸರ್ಕಾರದವರ ವರದಿಗಳಲ್ಲಿ, ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಇದೆಯೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ನಾವು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಓದುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗಲಾದರೂ 12 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿ ಎಂದೇನಿದೆಯೋ ಅವುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ, ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಏನಾದರೂ ಆಪಾದನೆಗಳು ಬಂದರೆ, ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಬಹಳ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಈಗ ಬೇಕು. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಎನ್ನುವುದು ಬಡವರ ಮಕ್ಕಳಿಗಂತೂ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಆಸ್ತಿ. ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಆಧಾರ ಮಾಡದೇ ಇರುವಂತಹ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಕೊಡಿ. ಅಂತಹ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಅರಿಶು ಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಕೇವಲ ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಅದು ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವಂತಹ ಯೋಜನೆಯಾಗಬೇಕು. ಇನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗೂ ಹೋಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ವರದಿಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ಅದರಿಂದೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಾರದು. ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ವರ್ಷವ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಸೆನ್ಸಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಮಕ್ಕಳು ಪಾಠಶಾಲೆಗೆ ಬರುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ಬಾರದಿದ್ದರೂ ಅಟೆಂಡೆನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆಂದು ಬರೆಯತಕ್ಕ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳನ್ನೂ ಸಹ ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಬಹಳ ದುರದೃಷ್ಟಕರ. ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಾರದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನಾವೇ ಕೊಲೆ ಮಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಆಗಬಾರದು. ಯಾರು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಆಸ್ತಿಯೆಂದು ನಾವು ತಿಳಿದಿದ್ದೇವೋ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಶಿಕ್ಷಣಕೊಡುವುದು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಉತ್ತಮದರ್ಜೆಯದ್ದಾಗಿರಬೇಕು. ಪ್ರೈಮರಿ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೋ ಅದು ನಡೆಯದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಾಠಶಾಲೆಗೆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳು ಕಳುಹಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಆ ಕಮಿಟಿಯವರು ಹೆಚ್ಚು ನಿಗಾ ಕೊಡಬೇಕು. ಕಮಿಟಿಗೆ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬ ತಾಯಿ ತಂದೆ ಅವರ ಒಬ್ಬ ಮಗನನ್ನು ಪಾಠಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸದೇ ಇದ್ದರೆ ಕೂಡಲೇ ಅವರಿಗೆ ನೋಟಿಸ್ ಕೊಟ್ಟು ವಿಚಾರಮಾಡಿ, ಅವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಆ ಸಮಿತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂಥಾದ್ದು ಏನಾದರೂ ಒಂದು ನಡೆದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮನವಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸ್ಮಾಲ್ ಸ್ಕೇಲ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸ್ಮಾಲ್ ಸ್ಕೇಲ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿವೆಯೋ ನನಗೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಹುದ್ದೆ ಏನಿತ್ತು ಅದನ್ನು ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ತರಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಇದ್ದು ಅವರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಕು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಗಳಿವೆಯೋ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸ್ಮಾಲ್ ಸ್ಕೇಲ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್‌ಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುವ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ತಕ್ಕ ಅನುಕೂಲಗಳು ಆಗಬೇಕು. ಈಗ ನಿರುದ್ಯೋಗ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಯಾವಾಗಲೂ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್‌ಗೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ, ಅದರಿಂದ ಬಹಳ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಉದ್ದಿಮೆಗಳಿವೆ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಏನೇನು

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ)

ಅನಾನುಕೂಲಗಳಿವೆಯೋ ಅವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥಸಚಿವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಕಮಿಟಿಯ ಚೇರ್‌ಮನ್ ಆಗಿದ್ದರು. ನಾನೂ ಸಹ ಆ ಕಮಿಟಿಯ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದೆನು. ನಾನೂ ಮತ್ತು ಚೇರ್‌ಮನ್ ಅವರು ಒಂದು ಸಾರಿ ಭದ್ರಾವತಿ ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟಾಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರ ತಕ್ಕಂಥ ಘಟನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟೋ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದೂ, ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಅವರದೇ ಆದ ಒಂದು ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಯಾರು ನೋಡಿದರೂ ಅಲ್ಲಿನ ವಿಷಯಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರೇ ಬರೆದುಕೊಟ್ಟರು.

ಆ ದಿವಸ ಆ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದವರು ಇಂದು ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ದೊಡ್ಡ ವಿದ್ಯಾವಂತರು, ಮೇಧಾವಿಗಳು, ದಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿವಂತರು. ಇವರು ಈಗ ನಾನು ಹೇಳಿದ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಿಪಡಿಸಬಲ್ಲರೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ನನಗಿದೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರೂ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಚಿವರೂ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಸಹಕಾರ ಸಚಿವರೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸೇರಿ ಈ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ ಆದರೆ ಈ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ವಿಚಾರ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರದ ಟೌನೊಂದರಲ್ಲಿಯೇ ಸುಮಾರು 7,000 ಪವರ್ ಲೂಮು ಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ 8 ಸಹಕಾರಿ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಇವು ಆ ಲೂಮುಗಳವರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾನ್ಯತೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅದು ನನಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ 5 ಲಕ್ಷ ಕೇಜಿ ಇಂಡಿಜಿನಸ್ ರಾ ಸಿಲ್ಕ್ ಪವರ್‌ಲೂಮುಗಳವರಿಗೆ ಸಪ್ಲೈ ಆಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದೆಲ್ಲಾ ಯಾರದೋ ಒಬ್ಬರ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಬಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ಅದು ಕಾಳಸಂತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಯಾರು ಪವರ್ ಲೂಮಿನ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅಂಥವರಿಗೆ ಒಂದು ಕೇಜಿ ಕೂಡ ಸಪ್ಲೈಯಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಅನೇಕ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆದುದಾಯಿತು. ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಈ ರಾಜಕ್ಕೆ 5 ಲಕ್ಷ ಕೇಜಿ ಇಂಡಿಜಿನಸ್ ರಾ ಸಿಲ್ಕ್ ಸಪ್ಲೈಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪವರ್ ಲೂಮಿನ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕವರಿಗೆ ಒಂದು ಪೊಳ ನೂಲು ಕೂಡ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೇಜಿ ಒಂದಕ್ಕೆ 10 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಲಾಭವಂತೆ ಕಾಳ ಸಂತೇಲಿ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಯಾವ ಕಾರ್ಮಿಕನಿಗೂ ಇದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಸರಿಪಡಿಸತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ನಾನಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ ಮೂವರೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸೇರಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಈ ನ್ಯೂನತೆಯನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಹಂಚಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿದ್ದರೂ ಏಕೆ ಇದರ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ? ಈ ಅನ್ಯಾಯ ಶೋಷಣೆಗೆ ಯಾರು ಜವಾಬ್ದಾರರು ಎಂಬುದನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. 5 ಲಕ್ಷ ಕೇಜಿ ಸಪ್ಲೈಯಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಕೇಜಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿನಂತೆ ಲಾಭಕ್ಕೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದರೂ 5 ಲಕ್ಷ ಕೇಜಿಗೆ 5 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಲಾಭ ಬಂತು. ಹೀಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ರೀಜನಲ್ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾರೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ವಿತರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ನಿಗಾ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಲೂಮುಗಳ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರಿಗೆ ನೂಲು ಸರಬರಾಯಿ ಆಗದೆ ಇದ್ದಕಾರಣ ಇವರು ತಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಪಾಡಿಗೆ ಬೇರೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅವರು ಕೊಡತಕ್ಕ 1-2 ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲೇ ತೃಪ್ತಿಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಂತೂ ಈ ನಾನಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಈ ನೇಯ್ಗೆಯವರ ಗೋಳನ್ನು ಹೇಳತೀರವಾಗಿದೆ—ಅವರ ಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಗಣ್ಣನವರು ಅವರದೇ ಆದ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಷ್ಟ ಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸಮತಾವಾದ ಸಮಾಜವನ್ನು ಹಾಗೂ ಜಾತ್ಯಾತೀತ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೊರಟಿದ್ದೇವೆ. ಇದೇ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಮ್ಮ ನಾಯಕರೂ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಇತರ ಗೆಳೆಯರೆಲ್ಲರೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಂತೆ ಅದನ್ನೇ

ನಾನೂ ಕೂಡ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ
ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಂದು ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ ನಾನಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ ಆ ಮೂರು ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಜನತೆಗೇ
ನೊಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಾವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಅವರಿಂದ ಆರಿಸಿ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದೇವೋ
ಅದನ್ನು ನಾವೀಗ ಕಾರ್‍ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಡೆಸಿ ಕೊಡಬೇಕಾದುದು
ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಜನರು ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯ
ಗಳನ್ನೇ ಬಹಳ ಕಾತುರತೆಯಿಂದ ಎದುರು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ಆಶಾವಾದಿ
ಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಬಹಳ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಾಯು
ತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಿವಸ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಜೆಯೂ ಕೂಡ ಸಮಾಜವಾದ ಎಂದ
ರೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಮಗಿಂತ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರಿಗೆ
ತಿನ್ನಲು ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲವೋ ಅವರು ಈ ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿ
ದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ದಿನ ಒಬ್ಬ ತೀರಾ ಬಡವನಾಗಿರತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಏನು ಸ್ವಾಮಿ
ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ತರುತ್ತಾರಂತೆ ನಿಜವೇ ; ಸಮಾಜವಾದ ಎಂದರೆ ಈಗ ನಿಮ್ಮ
ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಜೊತೆ ಎತ್ತುಗಳಿದ್ದು— ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜೊತೆ ಎತ್ತು ಕೂಡ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ
ನಿಮ್ಮ 10 ಜೊತೆ ಎತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಐದು ಜೊತೆ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸುತ್ತಾರಂತೆ, ಹೌದೆ ಎಂದು
ಕೇಳುತಿದ್ದ. ಅದೇ ರೀತಿ ತಮಗೆ 50 ಎಕ್ರೆ ಜಮೀನಿದ್ದರೆ 30 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ತಮಗೆ ಬಿಟ್ಟು
ಇನ್ನುಳಿದ 20 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಭೂಹೀನ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡಿಸುತ್ತಾರಂತೆ, ಅಂಥ ಸರ್ಕಾರ ಬರುತ್ತಂತೆ
ನಿಜವೇ ಸ್ವಾಮಿ ಅಂತ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ. ಆ ದಿವಸ ನಾನು ಆತನಿಗೆ ಈ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು
ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಇಂದಿನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಗೆದ್ದು ಬಂದರೆ ಅಂಥ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರ
ಬೇಕೆಂಬ ಇರಾದೆ ನಮಗಿರುತ್ತೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಅಂತೂ ಜನ ಸಮಾಜವಾದ ಎಂದರೇನು ಎಂಬು
ದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ದೇವರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯುಳ್ಳಂಥ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ.
ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಭಗವಂತನು ಅಂಥ ಒಂದು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು
ಕೊಟ್ಟು ನಾವು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ವಚನವನ್ನು ಪರಿಪಾಲಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಲೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇವೆ.
ಶ್ರೀ ಮಹಾ ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಎರಡು ಕೈಗಳು ಮಾತ್ರ ಇದ್ದವು. ಒಂದು ಕೈಲಿ
ಅಭಯಾಸ್ತ್ರ—ಇನ್ನೊಂದು ಕೈಲಿ ಶಂಖ ಇಷ್ಟೇ ಇದ್ದದ್ದು. ಆಗ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಬಹಳ ಸುಖವಾಗಿ
ದ್ದರು. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಪುಂಡರ, ಪುಡಾರಿ ಜನರ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ,
ಇವರ ಅವಾಂತರವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಅವನು ನಾಲ್ಕು ಕೈಗಳನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕಾಯಿತು. ಸಜ್ಜನ
ರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿ ದುರ್ಜನರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಗಧೆ ಮತ್ತು ಒಂದು ಚಕ್ರ ಇಷ್ಟನ್ನು ಇಟ್ಟು
ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು. ಹಾಗೇನೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಜನಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ವಚನವನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ದಿಶೆ
ಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಅಂಥ ಒಂದು ಅಪಾರ ಶಕ್ತಿ
ಯನ್ನು ದೇವರು ಕೊಡಲಿ, ಇವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೈಗೆ ಬಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನಗಳೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಆ ಸಮಾಜ
ವಾದದ ತಿರುಳನ್ನು ಜನಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟು ತಮ್ಮ ವಾಗ್ದಾನವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಡು
ತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿ ನಾನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಭಾಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ
ಕೃತಜ್ಞತಾ ಪೂರ್ವಕವಾದ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್ (ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ ರಾಜ್ಯ
ಪಾಲರು ಭಾಷಣವನ್ನು ನಾನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಪ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಅನೇಕ
ರೀತಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬಾಂಗ್ಲಾ ದೇಶದ ವಿಚಾರವಾಗಿ
ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಮಡಿದ ಸೈನಿಕರ ಕುಟುಂಬದವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದಂತಹ ನಮ್ಮ
ಅನೇಕ ಸೈನಿಕರಿಗೆ ಅನೇಕ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿರುವುದು
ಬಹಳ ಸ್ವಾಗತಿಸುವಂಥಾದ್ದು. ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಸಹ ನಾವು ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ
ದಂತಹವರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಗೌರವವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ, ಯಾವ ರೀತಿಯ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು
ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅದನ್ನು ನಾವು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ
ಮತ್ತು ಚೈನಾದ ಜೊತೆಗೆ ಯುದ್ಧವಾದ ಮೇಲೆ ಸೈನಿಕರಿಗೆ ಏನು ಬೇಕು ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವರ
ಕುಟುಂಬದವರಿಗೆ ಯಾವ ತರಹ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುತಕ್ಕಂಥಾದ್ದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ
ಗಮನಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಾದ ವಿಷಯ. ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಮಡಿದಂಥ ಮತ್ತು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ
ಹೋದಂಥ ಸೈನಿಕರ ಕುಟುಂಬದವರು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಈಡಾಗಿರುವುದು ನನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು.
ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಶಃ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ 100ಕ್ಕೆ 80ಜನ ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ
ಎಂದರೆ ಅದು ನಮ್ಮ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೇ. ಆದರೆ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಡಿದಂಥವರ ಕುಟುಂಬದವರು

(ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್)

ನಾಲ್ಕು ಎಕರೆ ಅಥವಾ ಐದು ಎಕರೆ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಅವರು ಪಡತಕ್ಕ ಕಷ್ಟ ನೆನೆಸಿಕೊಂಡರೆ ಬೇಜಾರು ಆಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಕೇವಲ ನಾಲ್ಕು ಎಕರೆ ಜಾಗಕ್ಕೆ ತಹಸೀಲ್ದಾರರ ಆಫೀಸು, ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರ್‌ರವರ ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅವರು ಪಡುವ ಕಷ್ಟ ನೆನಸಿಕೊಂಡರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸರ್ಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಯಾವರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಮನಗಂಡು ಅವರ ಕುಟುಂಬದವರಿಗೆ ಸಾಲದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಣಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಜಾಗ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ, ಇವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ, ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಯಾವ ಯಾವ ಸೈನಿಕರು ಎಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಕುಟುಂಬದವರಿಗೆ ಯಾವ ತರಹ ತೊಂದರೆಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಇವರಿಗೆ ತಹಸೀಲ್ದಾರರ ಆಫೀಸಿನಿಂದ, ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರ್‌ರವರ ಆಫೀಸಿನಿಂದ, ಮತ್ತು ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಿಷನರ್‌ರವರ ಆಫೀಸಿನಿಂದ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿ ಸೈನಿಕ ಕುಟುಂಬದವರಿಗೆ ನಾವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಂದು ಸೌಲಭ್ಯ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಭದ್ರತೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಗೌರವ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಈ ಒಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಒಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾದಂಥ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕನ್ನಡವನ್ನು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಿ ಎಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಪ್ರಕಾರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲೂ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಆಮೇಲೆ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರಿಫಾರಮ್ಸ್ ಮತ್ತು ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರಿ ಜಾಗ ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ದುರುಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಒಂದು ಸ್ಟೇಟ್ ಕಮಿಟಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನೂ ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಯಾವ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ, ಬಡವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಜಾಗ ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ ಜಾಗ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಮಾಡಿತ್ತೋ, ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿತ್ತೋ, ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಜಾಗಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಗುಜರಾತಿನ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಮೂರು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಜಾಗವನ್ನು 99 ವರ್ಷಗಳ ಲೀಸ್ ಮೇಲೆ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ತರಹ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಮತ್ತು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಕೂಡಲೇ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಬೇಕು. ಕಾವೇರಿ ಹೊಳೆ ದಡದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ? ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೊಟ್ಟರು ? ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರು ಜಾಗಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ಯಾರಿಗೂ ಕೊಡದೆ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಆ ಮೂರು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಾಗವನ್ನು ನಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ಒಂದು ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಜಾಗದ ಬೆಲೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬೀಟೆ ಮರಗಳು ಇವೆ. ಇಂತಹ ಮರಗಳನ್ನು ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಲೀ, ಬೇರೆ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗಾಗಲೀ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಹಾಗೆ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟ ನಿದರ್ಶನಗಳು ಇವೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆಗಿನ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಇದುವರೆಗೂ ಯಾವ ತರಹ ವಿಚಾರಣೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರೀ ಜಾಗಗಳಿಗೆ ಮಂಜೂರಾತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯದೆ ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು 10 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗೂ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಇರಬಹುದು. ಆದರ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ತರಹ ಪುಕಾರುಗಳನ್ನು ತಹಸೀಲ್ದಾರರವರಿಗೂ, ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರರವರಿಗೂ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿದ್ದ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ನಾವು

ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಜನಗಳ ಮುಂದೆ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಂಥ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕಾದುದು ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಹಿಂದೆ ಆದಂಥ ಅನ್ಯಾಯಗಳು ಮುಂದೆ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು.

ಸರ್ಕಾರ ಇಂಥ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ನನ್ನ ಒಂದು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಲಹೆ ಏನೆಂದರೆ ಈ ಡಿವಿಷನಲ್ ಕಮಿಷನರುಗಳ ಆಫೀಸನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರ್‌ರವರಿಗೆ ಇರುವಂತಹ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿ ರೈತರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ಈಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ತಹಸೀಲ್ದಾರ್ ಆಫೀಸಿನಿಂದ, ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಆಫೀಸು ಡಿವಿಷನಲ್ ಕಮಿಷನರ್ ಆಫೀಸು ಎಂದು ಯಾವ ಕಾರಣಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಬಹಳ ಜನಗಳು ಅಲೆಯುವಂಥ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ನಿದರ್ಶನಗಳು ಇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಡಿವಿಷನಲ್ ಕಮಿಷನರ್‌ಗಳ ಆಫೀಸನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಜನರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೂಚಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ವಿದ್ಯಾವಂತರ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ, ಇದು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆ. ವಿದ್ಯಾವಂತರ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ದಿನ ದಿನಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ನಾವು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕಾದರೆ ಈ ವಿದ್ಯಾವಂತರಿಗೆ ಸರಿಯಾದಂಥ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಸರಿಯಾದಂಥ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡದೇ ಹೋದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಜನತೆಗೆ ಸೌಲಭ್ಯವಾಗಲೀ ಸಿಕ್ಕುವಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿ, ವಿದ್ಯಾವಂತ ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಯುವಕರಿಗೆ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಾಗಲೀ ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಾಗಲೀ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ತಾವು ಮುಂದಾದರೂ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ ತಿಳುವಳಿಕೆಯುಳ್ಳವರ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ವಾಹನ ಸೌಕರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವಾದ ಮೇಲೆ ಬಸ್ಸುಗಳಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಕಷ್ಟ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟಲ್ಲ. ಬರೀ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರೆ, ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಹೊರಟರೆ 10ಗಂಟೆಗೆ ತಲುಪಬೇಕಾದ ಬಸ್ಸು 4 ಗಂಟೆಯಾದರೂ ಬಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಹೆಂಗಸರು ಒಬ್ಬರೇ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರ ಕಷ್ಟ ಹೇಳತೀರದು. ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ನೀವೇ ಇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಕಂಡಕ್ಟರ್ ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾನೆ. ಬಸ್ಸುಗಳು ಸರಿಯಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಾರದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಬಸ್ಸುಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮೋಸ ಮಾಡಿ ಅನೇಕ ತರಹ ಖಾಸಗೀ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಓಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಸೇರಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡದೆ ಹೋದರೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ದಿನ ''ಆನ್ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್'' ಬೋರ್ಡು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ನೂರಾರು ಬಸ್ಸುಗಳು ಓಡಾಡುತ್ತಿವೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ, ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾಂಗೆ ಓಡಾಡುತ್ತವೆ. ನಾವು ಬಸ್ಸುಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿದ ಉದ್ದೇಶವಾದರೂ ಏನು? ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು ಇಲ್ಲವೇ ಕೈಬಿಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ಸುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಖಾಸಗೀ ಬಸ್ಸುಗಳು ಓಡಾಡುತ್ತಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರಿಗೆ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೂ, ಶಾಸಕರೂ ಯಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲದಂಥ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸರ್ಕಾರದ ಒಬ್ಬ ಆರ್. ಟಿ. ಒ, ರೇಂಜ್ ಆಫೀಸರ್ ಮತ್ತು ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಆಫೀಸರುಗಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಘಂಟಾ ಘೋಷವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ರೇಂಜರ್‌ಗೆ 10-20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಆಸ್ತಿ ಇದೆ. ಇವರಿಗೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ

(ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್)

ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಬಂಗಲೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಒಂದು ಸೈಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅಥವಾ ಶಾಸಕರು ಸೈಟು ಮಾಡಿದರೆ ಅಥವಾ ಒಂದು ಲೈಸನ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಅಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅರಣ್ಯ ಸ್ವತ್ತು ಯಾವರೀತಿ ಲೂಟಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ಮೈಸೂರಿನಿಂದ ಕೇರಳಕ್ಕೆ ಆಗುವ ಕಳ್ಳಸಾಗಾಣಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಗೊತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಳ್ಳಸಾಗಾಣಿಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ತಂಡದ ಒಂದು ಸಂಘಟನೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಷಾಮೀಲಿನಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಚೀಫ್ ಕನ್ಸರ್ವೇಟರ್ ನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಒಬ್ಬ ಗಾರ್ಡ್‌ವರಿಗೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅರಣ್ಯ ಹಾಳಾಗುವುದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಇದರ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡದೆ ಹೋದರೆ ಇದರಿಂದ ಜನತೆಗಾಗಲೀ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಲಿ ಏನೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಎರಡು ರೀತಿಯ ಉಪಯೋಗದಿಂದ ಬೆಳೆಸಬೇಕು. ಒಂದು ಮಳೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅರಣ್ಯ ಬೆಳಸಬೇಕು ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಅರಣ್ಯ ಬೆಳೆಸಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನೂ ಕೂಡ ಸಂಪಾದಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಶುದ್ಧೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕು ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಕ್ಷೇಮ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಆರ್.ಟಿ.ಓ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ವಾಹನಗಳನ್ನು ಓಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ಬ್ರೇಕ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ಸ್ ವೆಹಿಕಲ್‌ಗಳನ್ನು ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿ ಸರ್ಟಿಫೈ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ರಾಯಚೂರು, ಬಿಜಾಪುರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಓಡಿಸುವ ವಾಹನಗಳು ಏನು ಇವೆಯೋ ಅವಕ್ಕೆ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದು ಆರ್ ಟಿ.ಓ. ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲೇ ಇಷ್ಯೂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಓಡಿಸುವ ವಾಹನಗಳಿಗೆ ಅವನ್ನು ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್ ಏನೊಂದು ಮಾಡದೆ ಈ ರೀತಿ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಇಷ್ಯೂ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಏನೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು ? ಈ ರೀತಿ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನೆಂದರೆ ಆರ್.ಟಿ ಓ. ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಕೆಳಮಟ್ಟದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದವರೆಗೂ ಕೂಡ ಅವರು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆರ್.ಟಿ.ಓ. ಆಫೀಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿಗಾ ಕೊಡಬೇಕು. ಅದೇ ರೀತಿ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ, ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಏನು ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ನಾವು ಕಳೆದ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಜನತೆಗೆ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಈ 5 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 50 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಆದರೂ ಪ್ರೋಗ್ರೆಸ್ ತೋರಿಸದೇ ಹೋದರೆ ಅವರಿಗೆ ಮುಖ ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ನಾವು ಅವರನ್ನು ಓಟು ಕೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೇ ಈ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತಕ್ಕಂಥ ಅಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಬಡವರಿಗೆ ಮನೆ ಕೊಡುವ ವಿಷಯ. ಸ್ಲಮ್ಸ್ ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈವೊತ್ತು ಲಕ್ಷಾಂತರ ಮಂದಿ ಸ್ಲಮ್ಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದು ತೀವ್ರ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಜನತೆ ಇಂದಿರಾಗಾಳಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಇಂದಿರಾ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವಾದಕ್ಕೆ ಬಲಿ ಬಿದ್ದು, ನಮ್ಮನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಅದರಂತೆ ನಾವೂ ಕೂಡ ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರು ನಮಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಓಟು ಕೊಟ್ಟರು ಎಂದರೆ ಬಡವರ ರಕ್ಷಣೆ, ದೀನದಲಿತರ ರಕ್ಷಣೆ, ಕಾರ್ಮಿಕರ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಶ್ರೀಮಂತರು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಬಂಗಲೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ವಾಸ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಕಾಲ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಜನ ಈ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಕಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಜನತೆಯ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸಬಹುದೆಂದು ಇಂದಿರಾ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಇಂದಿರಾ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಓಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಅವರಿಂದ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಸದಸ್ಯರಾದವರು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಯಾವ ಆಫೀಸರ್ಸ್ ವಿಷಯದಲ್ಲೇ ಆಗಲಿ ಇವನು ನಮ್ಮ ನೆಂಟ, ಇವನು ನಮ್ಮ ಜಾತಿಯವನು, ಇವನನ್ನು ಬಿಜಾಪುರಕ್ಕೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿಕೊಡಿ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಡಿ, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ, ನಾವುಗಳು ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ರಾಜ್ಯದ ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿ ಬಡವರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ

ದವರೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕರೂ ಎಲ್ಲರೂ ಸಹಕರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಬಡತನ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ, ಬಡವರಿಗೆ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಮನೆ, ಅವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಇವು ಇಷ್ಟನ್ನಾದರೂ ನಾವು ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಜನತೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಜನತೆಯೂ ಕೂಡ ಈ 5 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಂಥ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇವೊತ್ತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರಾಗಲಿ, ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ, ಶಿಸ್ತು ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆ ಇರಬೇಕಾದುದು ಮುಖ್ಯ. ಹೀಗಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಯಾವ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರೂ ಟೀಕಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಜನತೆಯೂ ಕೂಡ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಗಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರು, ಅಂದರೆ ಯುವಕರು, ಹಿರಿಯರು ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ರಕ್ತ ಕ್ರಾಂತಿ ಮಾಡಿ ಈ ದೇಶವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕೇವಲ ನಾಲ್ಕಾರು ಜನರ ಭೋಗಕ್ಕೆ ಇರುವಂಥಾದ್ದಲ್ಲ. ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ 50 ಕೋಟಿ ಜನರಿಗೆ ಒಂದು ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕರ್ತವ್ಯ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಅದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಜನತೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಆರಿಸಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಜನತೆ ಸೇವೆ ಮಾಡುವುದು ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಕೂಡ ಇದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ಮನಗಂಡು ಬಡವರ ಗೃಹ ವಸತಿ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೇ ಅದನ್ನು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿಯಾದರೂ ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರೂ ಕೂಡ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ಹೇಳಿದ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ವಿಷಯ. ಇದೂ ಕೂಡ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ 5000 ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ, ಪೋಲೀಸ್ ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್, ಗುಮಾಸ್ತರು ಇಂಥಾವರಿಗೆ 100 ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸಣ್ಣ ನೌಕರರು ಬೆಳಿಗ್ಗೆಯಿಂದ ರಾತ್ರಿ 10 ಗಂಟೆಯವರೆಗೂ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚು ವೇಳೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಸಂಬಳ ಕಡಿಮೆ ಬರುವುದರಿಂದ ಲಂಚ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಎರಡು ಗಂಟೆ ಕಾಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಿಗೆ 5 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ 10 ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಸಂಬಳ ಇರುತ್ತದೆ. ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬುದ್ಧಿಗೆ, ವಿದ್ಯೆಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಸಂಬಳ ಕೊಡಬೇಕು ಅನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಈ ಒಂದು ಅಂತರ ಜಾಸ್ತಿ ಇರುವುದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. 100 ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳಕ್ಕೂ, 5 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳಕ್ಕೂ ಎಷ್ಟು ಅಂತರವಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ. ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಂತರ ಇದ್ದರೆ ಒಪ್ಪೋಣ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಜ್ಞರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನು ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಂತರ ಏನು ಇದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಸಣ್ಣ ನೌಕರರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಇಷ್ಟೊಂದು ಅಂತರ ಇರಬಾರದು. ಈ ರೀತಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಹಣಕಾಸಿನ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಾದರೂ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ನಾನು ಒಬ್ಬ ತಜ್ಞನಲ್ಲ. ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ, ಕಾಡಿನ ಯೋಜನೆ ಹಾಕಲಿ, ಬಡವರ ಹಿತವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಯೋಜನೆ ಹಾಕಲಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದಿಲ್ಲದೆ ನಾಲ್ಕಾರು ಜನ ಬಂಡವಾಳ ಶಾಹಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಯೋಜನೆ ಹಾಕಬೇಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ವಿಷಯ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ನೀರಾವರಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ರಾಮೇಗೌಡರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಯೋಜನೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರೂ, ದೇವೇಗೌಡರೂ ಕೂಡ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಹಾರಂಗಿ, ಹೇಮಾವತಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿವೆ. ಆ ಮುಳುಗಡೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನ ಜಾಗಗಳನ್ನು ಬಿಡುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಮುಳುಗಡೆ ಆಗುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಕೂಡ ಇದ್ದೇನೆ, ಹಾರಂಗಿ,

(ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್)

ಮುಳುಗಡೆ ಆಗುವಂಥ ಪ್ರದೇಶ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು. ಅದರಿಂದ ಸುಮಾರು 60-70 ಗ್ರಾಮಗಳು ಮುಳುಗಡೆ ಆಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆಗಳು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಅವರಿಗೆ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಜನಗಳು ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷದಿಂದ ಇದ್ದ ಆ ಜಾಗವನ್ನು ಅವರ ಕುಟುಂಬ ಸಮೇತವಾಗಿ ಈಗ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರು ಹೊಸ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಅವರ ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ, ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು, ವಾಹನ ಸೌಕರ್ಯ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಇರಬೇಕು. ಅಡಿಕೆ ತೋಟ, ಏಲಕ್ಕಿ ತೋಟ ಇಂಥಹ ಫಲವತ್ತಾದ ಜಾಗಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡವರಿಗೆ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಸೌಕರ್ಯ ಇರುವ ಜಾಗಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೇ ವಿನಾ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗದೇ ಇರುವ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಇರಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಬರೀ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಸಾಲದು. ಯಾವ ಪ್ರದೇಶ ಮುಳುಗಡೆ ಆಗುತ್ತದೋ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಖಾಸಗೀ ಜನರನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿ, ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಫಲವತ್ತಾದ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಮೊನ್ನೆ ಆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ಜನ ನಮ್ಮ ಅಜ್ಜ, ನೆಂಟರಿಷ್ಟರು ಮುಂತಾದವರ ಸಮಾಧಿ ಇಲ್ಲಿದೆ, ಅಲ್ಲದೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಇಲ್ಲೇ ಇರುವುದು, ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುವುದರಿಂದ ವ್ಯಸನವಾಗುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗುವುದರಿಂದ ಆ ಕೆಲಸವಾಗಲೇಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆವಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗದಂತೆ, ನೋವಾಗದಂತೆ, ಆ ಪುನರ್ವಸತಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕೆ ವಿಚಾರ. ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಬೇಕು, ಮೈಸೂರು ದೇಶ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾದ ದೇಶ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಭದ್ರಾವತಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಾಗಿರುವ ಅನ್ಯಾಯ, ಅನೇಕ ಜನರಿಗೆ ಖೋಟ ಪರ್ಮಿಟ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು, ಪ್ರಭಾವಯುತರಾದವರು ಕೋಟ ಪಡೆದು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡುವುದು ಕೇಳಿ ವ್ಯಸನವಾಗುವುದು. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಂಬಂಧಿಗಳು, ಶಾಸನಸಭೆಗಳ ಸದಸ್ಯರು ಪರ್ಮಿಟ್ ಪಡೆದು ಸದುಪಯೋಗಮಾಡಿಲ್ಲ. ಬೊಂಬಾಯಿ, ಕಲ್ಕತ್ತಗಳಲ್ಲಿರುವವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪರ್ಮಿಟ್ ಇದೆ, ಅವರು ತಮಗೆ ಬರುವ ಕೋಟ ಎಲ್ಲ ಹೇಗೆ ವಿನಿಯೋಗಮಾಡಿದರೋ ತಿಳಿಯದು. ಹಿಂದಿನ ಸರಕಾರ ಅನೇಕ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಈಗ ಅವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಲು ಹೊಸ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಒಂದು ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿ ಮಾಡಿ ಯಾರು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವರೋ ಅವರ ಪರ್ಮಿಟ್ಟನ್ನು ವಜಾಮಾಡಿ ಕೈಗಾರಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವಂತೆ ವಿದ್ಯಾವಂತರಿಗೆ, ಇಂಜನಿಯರು ಮುಂತಾದವರಿಗೆ, ಯುವಕರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಬೇಕು.

ಕಳೆದ ಸಾರಿ ಎಕ್ಸ್‌ಪೋ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಅದರ ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆದಾಗ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ ಅನೇಕರ ಮೇಲೆ ಸರಕಾರ ಸುಳ್ಳು ಕೇಸು ಹಾಕಿತ್ತು. ಏಕೆ ಆ ಯೋಜನೆ ಬಂತು, ಬಡವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಅರ್ಹರಾದವರಿಗೆ ಅದರಿಂದೆಷ್ಟು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಶಾಸನಸಭೆ ಸದಸ್ಯರುಗಳ ಮಕ್ಕಳು ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ಜಪಾನಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರು, ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಹತೆ ಇತ್ತೇ, ಅಥವ ಶಿಫಾರಸಿನ ಮೇಲೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ, ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಿಸಿ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರ ಜನತೆಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು, ಈ ಸಭೆ ಮುಂದಿಡಬೇಕು ಎಂದು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಆ ಸಂಬಂಧವಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ, ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶ ಸಫಲವಾಗಿಲ್ಲ, ರ್‍ಯಾಂಕ್ ಪಡೆದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಹೋಗಿಲ್ಲ, ಮಂತ್ರಿಗಳ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮುಂತಾದವರ ನೆಂಟರಿಷ್ಟರು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕಳೆದ ಸಾರಿ ಚಳವಳಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಇಂದು ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳಿರುವಾಗ ಇದರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಆಗಬೇಕು. ಅಧಿಕಾರ ಈಗ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಕೈಲಿದೆ, ದಯಮಾಡಿಟ್ಟು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ತಪ್ಪು ಯಾರೇ ಮಾಡಿರಲಿ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ಜನತೆಯ ಮುಂದಿಡಬೇಕು.

ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಅನೇಕ ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಸರಕಾರ ಮಾಡುವುದೆಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅನೇಕ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಯಾಗುವುದು, ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತಾ ಜನತೆಗೆ ಅವರ ಆಶೋತ್ತರಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಕೊಡುವರು ಎಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು

ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಸೇಲ್ಸ್‌ಟ್ಯಾಕ್ಸ್, ಆರ್ ಟಿ ಎ, ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಎಕ್ಸೈಜು ಮುಂತಾದ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಹರಿಜನರು, ಬಡವರು ಮುಂತಾದವರ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುವರು, ಸರಕಾರ ತನ್ನ 5 ವರ್ಷಗಳ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ತಾನು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವುದು ಎಂದು ನಂಬಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

MADAM SPEAKER.—There are a few amendments given notice of by some hon. Members. They will move them.

Sri T. R. SHAMANNA (Fort).—I move :

"That the following words shall be added at the end of the motion :—

but regret that there is no mention in the address regarding:

(i) steps for improving the administration of Bangalore University, improving the standards of education and effective means for the Bangalore University students to have good education in a congenial atmosphere ;

(ii) steps to give relief to the Bangalore citizens from the mosquito nuisance ;

(iii) steps for supplying adequate quantity of sugar for domestic consumers and steps for supplying better quality of rice at reasonable rates in the ration depots ;

(iv) steps for giving relief to the people to meet the challenge of rising prices.

My next amendment is :

" That the following words shall be added at the end of the motion—

" but regret to note the—

(a) failure of the Government for not conducting the elections in a fair and just manner, particularly in preparing voters list in a proper manner and also allowing large-scale bogus voting ;

(b) failure of the Government in not taking adequate action to promote learning of Kannada Shorthand and Kannada Typewriting which are essential steps to make Kannada official language of the Administration ;

(c) failure of the Government in not making proper bandobust arrangements for preventing election clashes during and post-election periods ;

(d) failure of the Government in not solving the unemployment problem of both educated and uneducated and also not taking steps to give employment to Kannadigas in the State and Central Industries located in the State ;

(SRI T. R. SHAMANNA)

(e) failure of the Government in respect of carrying out plan schemes effectively by using all external and internal resources obtainable ;

(f) failure of the Government in allowing most of the Co-operative institutions to be in miserable conditions ;

(g) failure of the Government in implementing the Land Reforms in a proper and useful way ;

(h) failure of the Government in not taking steps to remove or improve the numberous slums in Bangalore City ;

(i) failure of the Government for allowing electric power rates to go up abnormally ;

(j) failure of the Government to give better travelling facilities to the citizens of Bangalore at reasonable cost ;

(k) failure of the Government in allowing ineffective family planning programme ;

(l) failure of the Government in allowing wasteful Social Welfare Department ;

(m) failure of the Government in not giving quality education to the children of the State ;

(n) failure of the Government in allowing many privately managed educational institutions to run on commercial basis ;

(o) failure of the Government in bringing more industries in the State to help employment potentialities ;

(p) failure of the Government in allowing unsound financial position in the State ;

(q) failure of the Government in not runnig the Government economically and efficiently ;

(r) failure of the Government in not checking corrupt practices ;

(s) failure of the Government in not taking suitable steps to check arbitrary and indiscriminate levy of property tax by the Bangalore City Corporation ;

(t) failure of the Government in not solving the problem of the revenue site owners and giving sites to those who have applied and failed more than three to four times ;

(u) failure of the Government in stopping the useful advances to Government servants, like House Building, Motor Car, Motor Cycle, Cycle, etc.;

(v) failure of the Government in not taking proper steps to check preparation and drinking of illicit drinks, running of gambling clubs and running of naked dance performances ;

(w) failure of the Government in not getting clearance to major projects like Hemavathi, etc.;

(x) failure of the Government in not solving the housing problem ;

(y) failure of the Government in allowing the border dispute in suspense;

(z) failure of the Government in not giving proper accommodation to educational institutions and also providing play-grounds for children.

MADAM SPEAKER.—Amendments moved :

" That the following words shall be added at the end of the motion :

" but regret that there is no mention in the address regarding—

(i) steps for improving the administration of Bangalore University, improving the standards of education and effective means for the Bangalore University students to have good education in a congenial atmosphere ;

(ii) steps to give relief to the Bangalore citizens from the mosquito nuisance ;

(iii) steps for supplying adequate quantity of sugar for domestic consumers and steps for supplying better quality of rice at reasonable rates in the ration depots ;

(iv) steps for giving relief to the people to meet the challenge of rising prices.

Also—

" That the following words shall be added at the end of the motion :

" but regret to note the—

(a) failure of the Government for not conducting the elections in a fair and just manner, particularly in preparing voters list in a proper manner and also allowing large-scale bogus voting ;

(b) failure of the Government in not taking adequate action to promote learning of Kannada Shorthand and Kannada Typewriting which are essential steps to make Kannada official language of the Administration ;

(c) failure of the Government in not making proper bandobust arrangements for preventing election clashes during and post-election periods;

(d) failure of the Government in not solving the unemployment problem of both educated and uneducated and also not

(MADAM SPEAKER)

taking steps to give employment to Kannadigas in State and Central Industries located in the State ;

(e) filure of the Government in respect of carrying out plan schemes effectively by using all external and internal resources obtainable ;

(f) failure of the Government in allowing most of the Co-operative institutions to be in miserable conditions ;

(g) failure of the Government in implementing the Land Reforms in a proper and useful way ;

(h) failure of the Government in not taking steps to remove or improve the numerous slums in Bangalore City ;

(i) failure of the Government for allowing electric power rates to go up abnormally ;

(j) failure of the Government to give better travelling facilities to the citizens of Bangalore at reasonable cost ;

(k) failure of the Government in allowing ineffective family planning programme ;

(l) failure of the Government in allowing wasteful Social Welfare Department ;

(m) failure of the Government in not giving quality education to the children of the State ;

(n) failure of the Government in allowing many privately managed educational institutions to run on commercial basis ;

(o) failure of the Government in bringing more industries in the State to help employment potentialities ;

(p) failure of the Government in allowing unsound financial position in the State ;

(q) failure of the Government in not running the Government economically and efficiently ;

(r) failure of the Government in not checking corrupt practices ;

(s) failure of the Government in not taking suitable steps to check arbitrary and indiscriminate levy of property tax by the Bangalore City Corporation ;

(t) failure of the Government in not solving the problem of the revenue site owners and giving sites to those who have applied and failed more than three to four times ;

(u) failure of the Government in stopping the useful advances to Government servants, like House Building, Motor car, Motor Cycle, Cycle, etc. ;

(v) failure of the Government in not taking proper steps to check preparation and drinking of illicit drinks, running of gambling clubs and running of naked dance performances ;

(w) failure of the Government in not getting clearance to major projects like Hemavathi, etc. ;

(x) failure of the Government in not solving the housing problem ;

(y) failure of the Government in allowing the border dispute in suspense ;

(z) failure of the Government in not giving proper accommodation to educational institutions and also providing play grounds for children.

Sri P. A. PAWASHE (Uchagaon).—I beg to move :

"That the following words shall be added at the end of the motion :

but regret that the Government has failed—

1. to solve the border dispute between Maharashra and Mysore on the basis of village as a unit simple majority, wishes of the people and geographical contiguity ;

2. to mention the steps taken to improve the lot of the agricultural labourers and industrial labourers ;

3. to distribute lands to the landless agriculrurists ;

4. to revise the notified yield of sugarcane crop in Belgaum taluk notified under Section 8 of the Mysore Land Reforms Act by the prescribed authority ;

5. to provide more electricity to rural area of Belgaum taluk for domestic as well as agricultural use ;

6. to take effective measures to root out corruption in the State ;

7. to allot more funds to the Taluk Development Boards for roads, school buildings and rural water supply schemes especially in border areas ;

8. to undertake minor irrigation works immediately so that it will help the agriculturists to grow more food ; the works are neglected ;

9. to provide free secondary education to all in the State."

MADAM SPEAKER.—Amendment moved :

"That the following words shall be added at the end of the motion :

but regret that the Government has failed—

1. to solve the border dispute between Maharashtra and Mysore on the basis of village as a unit, simple majority, wishes of the people and geographical contiguity ;

2. to mention the steps taken to improve the lot of the agricultural labourers and Industrial labourers ;

3. to distribute lands to the landless agriculturists ;

4. to revise the notified yield of sugarcane crop in Belgaum taluk notified under Section 8 of the Mysore Land Reforms Act by the prescribed authority ;

5. to provide more electricity to rural area of Belgaum taluk for domestic as well as agricultural use ;

6. to take effective measures to root out corruption in the State ;

7. to allot more funds to the taluk Development Boards for roads, school buildings and rural water supply schemes especially in border areas ;

8. to undertake minor irrigation works immediately so that it will help the agriculturists to grow more food ; the works are neglected ;

9. to provide free secondary education to all in the State-"

Sri S. BANGARAPPA (Sorab).—I beg to move :

"That the following words shall be added at end of the motion :

but regret that the Governor's Address does not disclose the proper steps taken by the Government in regard to the distribution of lands to landless ryots, amendment to the "Land Reforms Act, labour policy, providing houses to houseless people, naming the State as Karnataka, etc."

MADAM SPEAKER.—Amendment moved :

"That the following words shall be added at the end of the motion :

"but regret that the Governor's Address does not disclose the proper steps taken by the Government in regard to the distribution of lands to landless ryots, amendment to the 'Land Reforms Act, labour policy providing houses to houseless people, naming the State as 'Karnataka etc. "

Hon. members sriyuts M. S. Krishnan, Konandur Lingappa B. B. Sayanak and N. B. Sirdesai are absent to move their amendments.

Now all the amendments to the Motion are before the House for discussion.

We will now adjourned and meet after half-an-hour.

The House adjourned for Tea at Thirty Minutes past Three of the Clock and reassembled at Ten Minutes past Four of the Clock.

[MADAM SPEAKER in the Chair]

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ (ಹೊಳೇನರಸೀಪುರ).—ಸ್ವಾಮೀ, ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತು ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ಸಭೆಯು ಗಂಟೆಬಾರಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದು ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಸಹಾಯಕತೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಪ್ಪತ್ತು ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ಗಂಟೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ 165 ಜನ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಇರುವವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಇವರಿಗೆ ಇಷ್ಟೊಂದು *** ಮತ್ತು *** ಬರಬಾರದು. ಸಭೆಯ ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ಸದಸ್ಯರು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ನಾವು ಕೂಡ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

(ಈ ವೇಳೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಸಭೆಗೆ ಬಂದರು.)

Some Members of the Opposition—Shame, shame.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ (ಹಿರಿಯೂರು).—ಒಂದು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ, ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗತಾನೆ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ *** ಎಂಬ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರು. ಅವು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಯಮಾಡಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಆ ಪದಗಳನ್ನು ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸಿನಿಂದ ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಪದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವುದು ಅನ್‌ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿಯಾಗುವುದಾದರೆ ನಾನು ಆ ಪದಗಳನ್ನು ವಾಪಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ.—ನನ್ನ ಕ್ರಿಯಾಲೋಪವನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೇ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಡಲಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವರು ಉದ್ವೇಗದಲ್ಲಿ ಆ ಪದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳ ವರದಿಗಳನ್ನು ತಾವು ತರಿಸಿ ನೋಡಬೇಕು. ಈಗ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರುವವರು ಈ ಕಡೆ ಇದ್ದಾಗ ನಾನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದಂಥ ಪದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದರೆ ತಮ್ಮ ರೂಲಿಂಗ್‌ನ್ನು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿ. ಅಂಥ ಪದಗಳನ್ನು ಅವರು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಆ ಪದಗಳನ್ನು ವಾಪಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

***Word/words expunged as ordered by the Chair.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ 30 ನಿಮಿಷಗಳಿಂದ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಗಂಟೆ ಬಾರಿಸಿತು. ನಾವು ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸಿನ್ಸಿಯರ್ ಆಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ತಡ ಬಡಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ಈಗತಾನೆ ಬಂದರು. ಅವರು ಈ ಕಡೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಂಥ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶ ಬಂದಾಗ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಸಭೆಗೆ ಸಿಡಿಲು ಮಿಂಚು ಎಲ್ಲ ತರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇಂದು ಅವರೇ ತಮ್ಮ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಿರಸ್ಕಾರ ಮನೋಭಾವನೆಯಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು 165 ಜನ ಇದ್ದೇವೆ, ಯಾವುದು ಏನಾದರೆ ನಮಗೇನು, ಬೇಕಾದರೆ ಬೆಂಕಿ ಬೀಳಲಿ, ದೇಶ ಹಾಳಾಗಲಿ, ನಮಗೇನಾಗಬೇಕೆಂಬ ಭಾವನೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆದರ್ಶವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತೇವೆಂದು ಜನರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಈ ಜನರಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೈಮುಗಿದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುವುದೇನೆಂದರೆ, ಅವರು ಹೇಳಿದಂಥ ಆದರ್ಶವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಪಾಲನೆ ಮಾಡಿ ಈ ಸಭೆಗೆ ಗೌರವ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೂಲಕ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖವಾದಂಥ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಇದೇ ಮಾತನ್ನು ಈಗ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರುವವರು ಈ ಕಡೆ ಇದ್ದಾಗ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಉನ್ನತವಾದ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಅಂದರೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಇರುತ್ತದೋ ಅಷ್ಟೇ ಸ್ಥಾನಮಾನ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೂ ಇರಬೇಕು. ಈ ಒಂದು ತತ್ವವನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇಂತಹ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಈ ದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಡೆದುಕೊಂಡಿರುವುದು ನಾಚಿಕೆಗೇಡಿನ ಪ್ರಸಂಗವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅವರು ನಮಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಮರ್ಯಾದೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಾವು ಇಪ್ಪತ್ತು ನಿಮಿಷಗಳವರೆಗೆ ಕಾದು ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮಗೆ ಏನೇನು ಹೇಳಿದರೋ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ತಾವು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಬಂದರು. ಇನ್ನೂ ಅವರು ಏದುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ನೀರು ಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಮುಂದೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಭೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಜರಾಗಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲರ ಪರವಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ತಾವು ಎಲ್ಲರ ಪರವಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ತಾವು ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದು ಸಾಕೇ ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಅದು ಸಾಲದು. ತಾವು ಟ್ರೆಜರಿ ಬೆಂಚಿಗೆ ಛೀಮಾರಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಅವರು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಮರ್ಯಾದೆ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ಸಭೆಗೆ ಅವಮರ್ಯಾದೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 20 ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ಗಂಟೆ ಹೊಡೆದಿದೆ, ಆದರೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಭೆಗೆ ಬರದೆ, ತಾವು ಬಂದ ನಂತರ ಬಂದರು. ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಯೂ ಇಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬೇರೆ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ವಿಧಾನಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ಕಡೆಯವರು ಸೋತಿದ್ದಕ್ಕೆ ಡಿಸ್‌ಕಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಆ ವಿಷಯ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಯವರು ಯಾರಾದರೂ ಸಭೆಗೆ ಬರಲಿ ಎಂದು ತಾವು ಇದುವರೆಗೆ ತಮ್ಮ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತಿದ್ದಿರಿ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅವರು ತಮಗೆ ಅವಮರ್ಯಾದೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಭೆಗೆ ಅವಮರ್ಯಾದೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಭೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಜರಾಗಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲರ ಪರವಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆಂದು ತಾವು ಏನು ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಟ್ಟಿರಿ, ಅದು ಸಾಲದು. ತಾವು ಟ್ರೆಜರಿ ಬೆಂಚಿನವರ ಮುಖಕ್ಕೆ ಛೀಮಾರಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ತಮ್ಮ ರೂಲಿಂಗ್‌ನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಆ ಕಡೆಯವರಿಗೆ ಛೀಮಾರಿ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪ (ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೆಲವು ಕಾಲ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ನ್ಯಾಯವಾದುದು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ತಾತ್ಸಾರ ಮನೋಭಾವ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಯಾರೂ ಅನ್ಯಥಾ

ಭಾವಿಸಬಾರದೆಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಈ ಸಭೆಗೆ ನಿವೇದನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಭೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಗೌರವ ಇದೆ, ನಾವು ಎಷ್ಟು ಗೌರವ ಕೊಡಬೇಕು ಎನುವ ಅರಿವು ನಮಗೆ ಇದೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು 10—20 ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಆಗದ್ದಕ್ಕೆ ನಾನು ವಿಷಾದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕಾರ್ಯಗೌರವದಿಂದ.........

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—22 ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರೂ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಕಾರ್ಯಗೌರವದಿಂದ ಈ ಸನ್ನಿವೇಶ ಉಂಟಾಯಿತು. ಬೇರೆ ಮಹತ್ವವಾದ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಾವು ನಿರತರಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯದ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿಯೇ ನಿರತರಾಗಿದ್ದೆವು. ಆದ್ದರಿಂದ.........

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಸಭೆ ನಡೆಯುವಾಗ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾರಾದರೂ ಇರಲೇಬೇಕು. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲವೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಸಭೆ 20 ನಿಮಿಷಗಳಷ್ಟು ತಡವಾಗಿ ಸೇರಿತು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಾವು ಯಾರೂ ಅನ್ಯಥಾ ಭಾವಿಸಬಾರದು. ಈ ಸಭೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಗೌರವ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ, ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ನಾವು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ತಾವು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳಿಗೂ ತಕ್ಕ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೇ ನಿಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಮತ್ತೊಂದು ಗುರುತರವಾದ ವಿಷಯವೆಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರಗಮನಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಷಯ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಸಭೆಯ ಎರಡು ಕಡೆಯೂ ಆರಾಮಶಾಲೆಗಳಿವೆ. ಈ ಆರಾಮಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಭೆ ನಡೆಯುವಾಗ ಕ್ಯಾಂಟೀನ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ಸಲ ಕ್ಯಾಂಟೀನ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಕಾಫಿ, ಟೀ, ಕೊನೆಗೆ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಸಹ ಇಲ್ಲ. ನಾವೇ ನಾಳೆಯಿಂದ ಫ್ಲಾಸ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ, ಟಿಫಿನ್ ಕ್ಯಾರಿಯರ್‌ನಲ್ಲಿ ಊಟ ತಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ಶ್ರೀ ನಾಗಣ್ಣನವರು ಸಕ್ಕರೆ ಇಲ್ಲದ ಕಾಫಿ ಕೇಳಿದರೆ ಅದೂ ಸಹ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಲಿಂಗಾರೆಡ್ಡಿಯವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ನಮಗೆ ಮೀನನ್ನು ಸಹ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಜನರಲ್ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಶಾಸಕರ ಭವನದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ನೀರು ಇಲ್ಲ, ಊಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೂಡ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ. ನಾವೇನೋ ಊಟಕ್ಕೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಬೇರೆ ಊರಿನಿಂದ ಬಂದ ಶಾಸಕರು ಈ ಊಟವನ್ನೇ ನಂಬಿರುವವರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಇವರು ಯಾವ ಘಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದರೋ, ಅಂದಿನಿಂದ.........

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ. ಊಟಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿರುವ ಸದಸ್ಯರು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಪಾಪ, ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗೆ ಕನಿಕರ ಬಂದಿರಬೇಕೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆ ವಿಷಯ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

4–30 P. M.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷಿಣಿಯವರೇ, ನನ್ನದೊಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ. ನನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ತಾವು ಕರೆದಾಗ ನಾನು ಎಲ್ಲೋ ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಈಗ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು, ಮತ್ತು ನನ್ನ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮೂವ್ ಮಾಡುವುಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ತಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನು ಕರೆದಾಗ ತಾವು ಇಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನು ಕರೆದಾಗ ತಾವು ಸೀಟಿನಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾದ್ದು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ತಾವು ತಮ್ಮ ಚಾನ್ಸ್ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಮುಂದೆ ತಮಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ದೊರೆತಾಗ ತಮ್ಮ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಆ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ತಾವು ಆರೀತಿ ರಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಷನ್ ಹಾಕಿದರೆ ನಮಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ತಾವು ನನಗೆ ಚಾನ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮುಂದೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಾಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ತಾವು ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ತರಾಟೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಹಾಗೆ ನಮ್ಮನ್ನೂ ತರಾಟೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ ನಮಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ರಿಯಾಯಿತಿ ಕೊಡಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ಸಾಮ್ಯ ಕೊಟ್ಟೆ ಅಷ್ಟೇ ಹೊರತು, ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಾನೇನು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಬರೀ ಮಾತನಾಡುವುದರಲ್ಲೇ ಕಾಲವೆಲ್ಲಾ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಆಹಾರಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ದಯವಿಟ್ಟು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

Sri S. BANGARAPPA.—I wish to raise a point of order regarding the election of the Deputy Speaker.

MADAM SPEAKER.—The hon. member may raise it tommorrow.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—The hon. member may be permitted to raise his point of order.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷಿಣಿಯವರೇ, ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಚುನಾವಣೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಆರಿಸುವಂತಹ ನಿಯಮ ಇದೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಚುನಾವಣೆ ಕಳೆದ ತಿಂಗಳು 24ನೇ ತಾರೀಖು ಆಯಿತು. ತಾವು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪೀಠವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಅದು ಆದಮೇಲೆ ರೂಲ್ಸ್ ಆಫ್ ಪ್ರೊಸೀಜರ್‌ನ 8ನೇ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಸಭೆಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಚುನಾಯಿಸಲು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್ ಆಫ್ ಇವೆಂಟ್ಸ್ ಅನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ತಾವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇದು ತಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಸಿಸ್ಟಂನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಚುನಾವಣೆ ಆದ ಮೇಲೆ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾ ಒಂದು ಸತ್‌ಸಂಪ್ರದಾಯ ಇದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಕಳೆದ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಚುನಾವಣೆ ಆದಮೇಲೆ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್ ಆಫ್ ಇವೆಂಟ್ಸ್ ಹೊರಡಿಸಿ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಚುನಾಯಿಸಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು 24ನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಕಾದು ನೋಡಿದೆವು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಚುನಾಯಿಸಲು ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ತಾವು ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರ ವಿಷಯವನ್ನು ಮರೆತಂತೆ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಯಾವಾಗ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಚುನಾವಣಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಈಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಏನು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪವನ್ನು ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಬಹಳ ಗುರುತರವಾದದ್ದು. ಈಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಗಣ್ಣನವರು ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಉಳಿವಿಗೋಸ್ಕರ ಒಂದು ಸತ್ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರೊಬ್ಬರಿಗೆ ಉಪಾಧ್ಯ ರ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಆಡಳಿತಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಮಾಲೋಚನೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅವರ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಆ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಸರಿಯಾದ ಕ್ಯಾಂಡಿಡೇಟ್ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಕ್ಯಾಂಡಿಡೇಟ್ ಅನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಿಂದ ನಾವು ಕೊಡುವಂತಹ ಕ್ಯಾಂಡಿಡೇಟ್ ಅನ್ನು ತಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ರೂಲ್‌ನಂಬರ್ 8ರ ಪ್ರಕಾರ ಏನು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪವನ್ನು ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಅವರು ಈ ಸಭೆಯ

ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕ್ರಿಯಾಲೋಪವನ್ನು ಎತ್ತಬಹುದು. ಆದರೆ ರೂಲ್ ನಂಬರ್ 311ರ ಪ್ರಕಾರ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪವನ್ನು ಎತ್ತಿರುವ ವಿಷಯ ಈ ಸಭೆಯ ಪ್ರಸಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಎತ್ತಿರತಕ್ಕ ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥರವರು ರೂಲ್ 311 ರೆಫರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. Rule 311 says that it shall relate to the interpretation or enforcement of these rules. Enforcement includes Rule 8 and therefore Rule 8 comes under Rule 311. Rule 311 pertains not only to the business of the House but also to the enforcement of the Rules. Rule 8 pertains to the election of the Deputy Speaker and therefore it will have to be enforced. Therefore, my submission is that my point of order is correct and in order. ಅಲ್ಲಿ ಇಂಟರ್‌ಪ್ರಿಟೇಶನ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ನಾನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚಾರ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಎದ್ದಾಗ ನಾವು ಕಾಣವೆ ಎದ್ದು ನಿಂತರೆ ಅದನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಅದನ್ನೇ ಒಂದು ಉದ್ಯೋಗವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದಾದರೆ........

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಆ ಮಾತನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದು ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಆ ಮಾತನ್ನು ಅವರು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಅದನ್ನು ಪ್ರೊಟೆಸ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದು ಯಾವ ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಲ್ಲ, ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವುದು ಅವರು. ಈ ಕಡೆಯಿಂದ ಆ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿ ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡುವುದು ಅವರು. ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದ್ಯೋಗ ಅವರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ದಯವಿಟ್ಟು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಆ ಮಾತನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಾವು ಅಂತಹ ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿಲ್ಲ; ಮತ್ತು ಯಾವ ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡುವ ಜಾತಿಗೂ ಸೇರಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದು ನಾನು ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಾನು ಬಳಸಿರತಕ್ಕ ಪದ ''ಉದ್ಯೋಗ'' ಎನ್ನುವುದು ಅನ್‌ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿಯಾಗಿದ್ದು, ಬಳಸಬಾರದ ಪದವಾಗಿದ್ದರೆ, ತಾವು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಿ, ನಾನು ಅದಕ್ಕೆ ತಲೆಬಾಗುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಇಷ್ಟೆ. ಈ ಸಭೆಯ ಗೌರವವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ರೂಲ್ಸ್ ಆಫ್ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಪ್ರಕಾರ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ವಿಕೋಪಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಯಾರೇ ಸದಸ್ಯರಾಗಲೀ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಯಾರಾದರೂ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಮಧ್ಯೆ ಆತಂಕಪಡಿಸುವುದಾದರೆ, ನಾವು ಏನೊಂದು ಸತ್‌ಸಂಪ್ರದಾಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ, ಅದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಆದ್ದರಿಂದ ದಯವಿಟ್ಟು ಅಂಥದ್ದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಿಗೆ ನಾನು ಅವರ ಮನಸ್ಸು ನೋಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಆ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ನಾಗರಾಜರು ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕುವುದಾದರೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಬೆದರತಕ್ಕವನಲ್ಲ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ಗೌರವದಿಂದ ವರ್ತಿಸಬೇಕಾದುದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರ ಮೊದಲನೆಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಅದನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ ಚ್ಯುತಿ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತಾವು ನಮಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಯಾರ ಮೇಲೆಯೂ ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕತಕ್ಕದ್ದು ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ರಂಗನಾಥರವರು ನಮ್ಮ ಬೆದರಿಕೆಗೆ ಹೆದರುವವನಲ್ಲ

(ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್)

ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಅದೇ ರೀತಿ ನಾನು ಕೂಡ ಅದನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನು ಕೂಡ ಅವರ ಬೆದರಿಕೆಗೆ ಹೆದರುವವನಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಒಂದು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ರಂಗನಾಥರವರು ಮಧ್ಯೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಮಾನ್ಯ ರಂಗನಾಥರವರ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಅಪಾರವಾದಂತಹ ಗೌರವ ಇದೆ. ಆದರೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಏನೋ ಸ್ವಲ್ಪ ಉದ್ವೇಗದಿಂದ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಅವರು ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ ಇದ್ದವರು. ಅವರ ಉದ್ವೇಗವೇನೆಂದು ನನಗೆ ಅರ್ಥ ವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರು ಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ "ಉದ್ಯೋಗ" ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಬಳಸಿ ನಮಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಬಹುಶಃ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಆ ಉದ್ಯೋಗ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಅವರು ಹಿಂದಕ್ಕೆ, ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು. ಇಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡಲು ಯಾರೂ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಉದ್ಯೋಗ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಬಳಸಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾದ ಅಪಾರ್ಥ ಬರುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ನೋಡಿಯೇ ಬಿಡೋಣ ಎಂದು ನಮಗೆ ಹೆದರಿಕೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ-ನೀವು 165 ಜನರು ಇಲ್ಲಿ ಇರ ಬಹುದು ; ಆದರೂ ನಿಮ್ಮ ಹೆದರಿಕೆಗೆ ನಾವು ಸಹ ಬಗ್ಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಛಲವನ್ನು ಅವರಿಗೂ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ಕ್ರಿಯಾಲೋಪದ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಕಡೆಯೂ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ. ಉದ್ಯೋಗ ಎಂಬ ಪದದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಡಿಕ್ಷನರಿ ಇದೆ ; ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಇರುವುದು ನಮ್ಮ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದ ಕ್ಕೋಸ್ಕರ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತದೆ ; ಮತ್ತು ಏನು ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಬೆದರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಹೆದರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲ. ತಾವೆಲ್ಲರೂ ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ರಂಗನಾಥರವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನಿಂತಾಗ ಮಧ್ಯೆ ನಿಂತುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವಾಗಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಅಂತಹ ತಪ್ಪು ಇಲ್ಲವೆಂದು ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಇದೇ ನನ್ನ ರೂಲಿಂಗ್.

ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಸ್ಪೀಕರ್ ಚುನಾವಣೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅವರ ಚುನಾವಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ದಿನಾಂಕವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈಗ ಏನೂ ಹೇಳಬೇಕಾದ್ದು ಇಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸಾಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷಣಿಯವರೇ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ವಂದನಾ ನಿರ್ಣಯದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯ ಗೌರವವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಯಾರೂ ಹಿಂದೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ರಂಗನಾಥ ಅವರು ಇವತ್ತು ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ಹೇಗೆ ನಡೆಯಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಿಯಮಾವಳಿ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಅವರು ಈ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಕೂತಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತು. ನಮಗೆ ವಿವೇಕ ಹೇಳತಕ್ಕ ಜನ ಯಾವರೀತಿ ವರ್ತಿಸಬೇಕೆಂದು ಅರಿತುಕೊಂಡರೆ ಸಾಕು. ಈ ಸಭೆಗೆ ಅಗೌರವ ತರಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ವಂದನಾ ನಿರ್ಣಯದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಈ ಸಭೆಯ ಗೌರವವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು ಪ್ರತಿ ಯೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಅದನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಕಲಿಯಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಈ ದಿವಸ ಹೊಸದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ರಚನೆಯಾದಮೇಲೆ ಈ ಸಭೆ ಬಹುಶಃ ಎರಡನೆಯ ಅಧಿವೇಶ ನದಲ್ಲಿ ಕೂತು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ವಂದನಾ ನಿರ್ಣಯದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ. ಇವತ್ತು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ವಂದನೆಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುವ ಏನೊಂದು ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ರಾಮೇಗೌಡರು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಅವರು ಅವರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾದಂಥ ಮತ್ತು ಬಹಳ ಚಿಕ್ಕದಾದ ಚೊಕ್ಕ ವಾಗಿರತಕ್ಕ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅವರ ಅನುಭವದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಬಹಳವಾಗಿ ನುರಿತಿರತಕ್ಕ ರಾಜಕಾರಣಿ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಭವವನ್ನು ಗಳಿಸಿರುವಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿ ಆದರೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣ

ವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಬಹುಶಃ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಸ್ವತಃ ಈ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟ ಅವರ ಬಾಯಿಂದ ಈ ರೀತಿ ನುಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ತಿರುಳಿಲ್ಲ, ಹುರುಳಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಸಚಿವ ಸಂಪುಟದ ಸದಸ್ಯರು ನಮಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಕಾಲ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ, ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಚುನಾವಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಆಶ್ವಾಸನೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾಲಾವಕಾಶವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಾನು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಚುನಾವಣೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇವರು ಜನತೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಆಶ್ವಾಸನೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಹಾಗೆ ಒಂದು ಲವಲೇಶಾಂಶವೂ ಸೂಚನೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆಯ ಮಾತಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬೃಹತ್ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿವೆ ಆ ಎರಡು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಯಾವುವೆಂದರೆ ಚುನಾವಣೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರತಕ್ಕವು. ಒಂದು ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದು, ಇನ್ನೊಂದು ಬಡತನವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲಮಾಡುವುದು. ನಾನು ಕೆರೆ, ರಸ್ತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ, ಅದೇನೆಂದರೆ ರಸ್ತೆ ಮಾಡುವುದು, ಕೆರೆ ದುರಸ್ತುಮಾಡುವುದು ಇದರಿಂದೇನೂ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಜನತೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಉಪಯೋಗವಾಗಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಈ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಈ ರಾಜ್ಯ ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿದೆಯೆಂದು ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಹೀಗೆ ನಾನಾ ಘೋಷಣೆಗಳನ್ನು ಚುನಾವಣೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಇವತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಗೆ ತಮ್ಮ ಒಂದು ಕಪಟ ನಾಟಕವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಕೈಲಾಸವೇ ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಅವರಾದ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಂ ಅವರು ಗರೀಬಿ ಹಟಾವೋ ಎಂಬ ಹೊಸ ಪದವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಜನತೆಯ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಸೆಳೆಯಬಹುದೆಂದು ಇದ್ದಾರೆ. ಇದು ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಪದ. ಆಪ್ಯಾಯಮಾನವಾಗಿದೆ. ಮತದಾರರು ಸುಮಾರು 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನೊಂದು, ಬೆಂದು ಈವತ್ತು ಇವರ ಒಂದು ಚುನಾವಣೆಯ ಘೋಷಣೆಗೆ ಮಾರುಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ನಾವು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಬಡತನವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಮತದಾರರಲ್ಲಿ ಇವರು ಹೇಳಿಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಅವರ ಪಕ್ಷ ಆಡಳಿತವನ್ನು ವಹಿಸಿ ಕೊಂಡಿದೆ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೊರೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಬಡತನವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸೂಚನೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದು ನೋಡುವುದಾದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಅಂಥಾದ್ದು ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಓದಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಈ ಒಂದು ಭಾಷಣಕ್ಕೂ, ಅವುಗಳಿಗೂ ಏನಾದರೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದ್ದರೆ, ನಾನು ಈ ಟೀಕೆಯನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಿದ್ದೇನೆ. ಇವತ್ತೂ ಸಹ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಂ ಅವರು ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಆಗಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ನಾನು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧ. ಶ್ರೀ ಬಾಬು ಜಗಜೀವನ್‌ರಾಮ್‌ರವರು 50 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಚುನಾವಣೆ 9 ಅಥವಾ 11ನೇ ತಾರೀಖುಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದಾಗ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಬಡತನವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲಮಾಡುವುಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಮಂತ್ರದಂಡ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಂ ಅವರು ನಿರುದ್ಯೋಗ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಐದನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಮೊನ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಬಂದಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು 6ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಅಂತ್ಯದೊಳಗೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ, ವಿದ್ಯಾವಂತರ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಇವೆರಡನ್ನೂ ಬಗೆಹರಿಸುವುಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿ ನಾನು ನೊಂದಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಮತದಾರರು ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತರು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪ್ರಜೆಯೂ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದು ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇವತ್ತಿನ ಆಡಳಿತ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಹಿಡಿದಿರತಕ್ಕ ಜನ ಇಂತಹ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದೇ ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಇಂತಹ ಒಂದು ಹವ್ಯಾಸವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಇದು, ಸಂಜೆ $5\frac{1}{2}$ ಘಂಟೆಯಲ್ಲಿ ರೇಡಿಯೋ ತಿರುಗಿಸಿದರೆ, ಬಡತನ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಈ ಎರಡು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ನಿರ್ಮೂಲಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ಚುನಾವಣೆಯೇನೋ ಆಯಿತು. ಈಗ 5ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಅಂತ್ಯದೊಳಗೆ ಅಥವಾ 6ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ)

ಅಂತ್ಯದೊಳಗೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಗೃಹಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ಇನ್ನು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಏನೇ ಆಗಲೀ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಇವರೂ ಇವರ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ನಿಜವಾಗಿ ಇವರು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ಇನ್ನೆಷ್ಟು ಕಾಲ ಕೇಳುತ್ತಾರೋ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಈ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ರೂಪರೇಷೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನಾದರೂ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಬಾಯಿನಿಂದ ನುಡಿಸಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದು ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂದು ಈ ಎರಡು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬೃಹತ್ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥಸಚಿವರು ನಾವು ಪುಟ್ಟ ಪುಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಒಂದು ವಿಷಯ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದೆ.

[MR. CHAIRMAN (SRI G. RAMEGOWDA) in the Chair].

ಈಗ ರೈಲ್ವೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರುವ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ. ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಗಲೇ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವೆಂಬುದನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಿಡಿದು ಓಡಿಸಬೇಕು, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನದೇ ಪಕ್ಷ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತ ಮಾಡಬೇಕು, ಆಗ ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು.

5-00 P.M.

ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ಅವರಿಗೆ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಅರ್ಹತೆ ಬಹುಶಃ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ನಾನೀಗ ಆ ಚೊಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರ, ಚಿಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರ ಪುಟ್ಟ ಸರ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲ ಇನ್ನೂ ಮುಂದಕ್ಕಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದರ ಗೋಜಿಗೆ ನಾನೀಗ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಹಿಂದೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರೂ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಬ್ಬರೂ ಇದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿತು--ರಾಜ ಮಹಾರಾಜರುಗಳ ರಾಜಧನವನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡಿತು., ರೈತರ ಹಿತಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಭೂಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದೆಲ್ಲಾ ಹಾಗಿರಲಿ. ಆದರೆ ಆ ನಮ್ಮ ಸಭಾನಾಯಕರು ಇಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕಾಲದೊಳಗಾಗಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ದಾರಿದ್ರ್ಯವನ್ನು ತೊಡೆದುಹಾಕುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕಾಲ ನಿಗದಿಯನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದು ನಾನು ಅವರನ್ನು ಕೈ ಜೋಡಿಸಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಅವರು ಅದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರಿಗೆ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಕಾಲ ಮಿತಿಮಾಡಿ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಅವರು ಕೊಡಬಲ್ಲರೇ ? ಅದನ್ನು ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳದೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಫೀಲರನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನೆ ಏನೋ ಒಂದು ಅಪಪ್ರಚಾರವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದು ಬಹಳಕಾಲ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಈ ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಉಳಿದ ಇತರ ಪ್ರಚಾರ ಶಾಖೆಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಅವರು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಪ್ರಸಾರ ರಂಗವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಸಲ್ಲದ ಘೋಷಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಜನರನ್ನು ಒಂದು ಕಪಟತನದಿಂದ ವಂಚನೆಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜನರ ಮುಂದೆ ಇನ್ನೂ ಹೀಗೇ ಈ ಕಪಟತ್ವವನ್ನೇ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಮುಂದೆ ಇದರಿಂದ ಬಹಳ ಕೆಡುಕಾದೀತು ಎಂದು ಈಗಲೇ ತಮಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬಶಾಸನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ವಚನವನ್ನು ಪಾಲಿಸಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆತನನ್ನು ಜನರು ಕತ್ತೆಯಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಕೊರಳಿಗೆ ಮೆಟ್ಟಿನಸರವನ್ನು ಹಾಕಿ ಊರಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡಿದರಂತೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಈಗ ಜನರೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಇವರು ಜನರಿಗೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ವಾಗ್ದಾನದಂತೆ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಜನರ ಆಸೆಯನ್ನು ಇವರು ಈಡೇರಿಸದಿದ್ದರೆ ಮುಂದೆ ಬಹಳ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳಾಗಬಹುದೆಂದು ನಾನು ಈಗಲೇ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಬಯುಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಹಾಗೆ 5 ಲಕ್ಷ ವಿದ್ಯಾವಂತ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿದ್ದಾರೆಂದೂ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಹಾಗೆ 3 ಲಕ್ಷ ಜನ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗ

ಳಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಈ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಜನರು ವಿದ್ಯಾವಂತ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳು. ಇವರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಹತ್ತೂವರೆ ಸಾವಿರ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ಹೋಲ್ಡರುಗಳೂ, ಸುಮಾರು ಹದಿನೈದೂವರೆ ಸಾವಿರ ಪದವೀಧರರೂ ಮತ್ತು ಒಂದೂ ಮುಕ್ಕಾಲು ಲಕ್ಷ ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಲ್. ಸಿ. ಪಾಸಾದ ವಿದ್ಯಾವಂತ ಜನರೂ ಉದ್ಯೋಗವಿಲ್ಲದೆ ಉದ್ಯೋಗ ವಿನಿಮಯ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನು ರಿಜಿಷ್ಟರು ಮಾಡಿಸಿ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ಅಲೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಇವರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಒಂದು ಪರಿಹಾರ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಮೊನ್ನೆತಾನೆ ಕೇಂದ್ರದ ಯೋಜನಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಸಿ. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯರವರು ಈ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರ ಧೋರಣೆಯೇನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಅವರು ವಿದ್ಯಾವಂತರನ್ನು ಅದರಲ್ಲೂ 20—25 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಪದವೀಧರರಾಗಿರತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾವಂತ ಜನರನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹಾಗೆ ಹೇಳಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ತಿರುಳಿದೆಯೇ ? ಅವರು ಅವರ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಇದೇ ರೀತಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ವ್ಯವ್ಯಸಾಯದ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಎದೆ ಮುಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೇಳಬಲ್ಲರೇ? ಇಂಥ ಒಣ ಉಪದೇಶಗಳನ್ನು ಅವರೇಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ? ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗತಕ್ಕ ಜನರು ಅಂಥ ಒಂದು ಉತ್ತಮವಾದ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ತಿಳಿದೇ ಜನರು ಈ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಮುನ್ನುಗ್ಗಲು ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯರವರು ಎಷ್ಟು ಜನ ವಿದ್ಯಾವಂತರನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಲ್ಲರೇ ಯಾರು ನಮ್ಮನ್ನೂ ನಿಮ್ಮನ್ನೂ ನಂಬಿ ಒಂದು ಲಾಭದಾಯಕ ಉದ್ಯೋಗದಾಸೆಯಿಂದ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅವರಿಗೆ ನಾವು ಕೊಡತಕ್ಕ ಉಪದೇಶ ಇದು ಅಲ್ಲವೇ? ಈ ವ್ಯಯಸಾಯೋದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಒಂದು ಗೌರವದಿಂದ ಸುಖ ಜೀವನ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರೂ ಕೂಡ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲರು...

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ತಾವೇನು ಅರಿತಿದ್ದೀರೋ ಅದನ್ನು ನಾನು ಅರಿತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಏಕೆ ಬಳಸುತ್ತೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನಾನೀಗ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದುದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಭೂಸುಧಾರಣೆಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಏನೊಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಅದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೇ ಇದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು. ಅವರೇ ತಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದವರು ಅಂಥ ಒಂದು ಸುಖ ಜೀವನ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನು ಭೂಸುಧಾರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ ಅವರು ಬಹಳ ಶ್ರಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬೇರಾವ ರಾಜ್ಯಗಳವರೂ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾವೀಗ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಗೇಣಿದಾರರಿಗೆ ಭೂಮಾಲೀಕತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪಟ್ಟೆಯನ್ನು ತೆಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ ಉಳಿದಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಭೂಮಿತಿಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ತಗ್ಗಿಸುವುದಾದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಅಭ್ಯಂತರವೇನೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಭೂಮಾಲೀಕರು ಗೇಣೀದಾರರಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ಓಡಿಸುತ್ತಾರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಲೇಶಮಾತ್ರವೂ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ಎರಡು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ವಿಧವೆಯರ ವಿಚಾರ ಹೇಳತೀರದಾಗಿದೆ. ಅವರು ವಿಷ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರಾಣಬಿಡುವುದೊಂದು ಉಳಿದಿದೆ. ಅವರ ಸ್ಥಿತಿ ಅಷ್ಟು ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡತಕ್ಕವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ದೊಡ್ಡ ಜಮೀನ್ದಾರರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಗೇಣಿದಾರರಿಗೆ ಜೀವನಕ್ಕಾಗುವಷ್ಟು ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲದೆ ಅವರ ಜೀವನವೂ ಬಹಳ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆ.

ಸ್ವಾಮಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ತ ಕಡೆ ಇರತಕ್ಕವರು ಮಾತೆತ್ತಿದರೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಅವರು ಆ ಕೈಲಾಸವನ್ನೇ ಭೂಮಿಗೆ ಇಳಿಸಿದಂತೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಹೇಳತಕ್ಕ ಸಿಹಿ ಮಾತುಗಳೆಲ್ಲಾ ಕೇವಲ ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಉಳಿದಿರುತ್ತವೆ. ಅವು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ನ್ಯಾಷನಲೈಜ್ ಆದ ಮೇಲೆ ಆ ಪಕ್ಷದವರು ಎಷ್ಟು ಜನ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ರೈತರಿಗೆ ಬಡವರಿಗೆ ಗರೀಬರಿಗೆ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಹಣ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ)

ಷನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಡಬಲ್ಲರೇ? ಇವರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ವಿಧಾನದಿಂದ ಎಷ್ಟು ಬಡಜನರ ಜೀವನ ಹಸನಾಯಿತು? ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ಎಷ್ಟು ಜನ ಗರೀಬರಿಗೆ ಅದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅವರು ಯಾರಾದರೂ ಕೊಡಬಲ್ಲರೇ? ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಇವರು ಹೇಳತಕ್ಕ ಆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣದ ಮಾತುಗಳೇನಿವೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಹುರುಳಿಲ್ಲ ಎಂದು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಹೇಳಬಲ್ಲೆ.

ಇವೊತ್ತು ಕೇಂದ್ರದ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದರಿಂದ ಬಡವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಆಗಿಲ್ಲ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬ್ಯಾಂಕ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವಾಗಿ ಮೂರು ವರ್ಷವಾದ ಮೇಲೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಇವೊತ್ತು ಅವರ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಇಂಜನಿಯರುಗಳಿಗೆ, ಕಾರುಗಳನ್ನು, ಟ್ಯಾಕ್ಸಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಈಗ ಎಷ್ಟು ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಇಂಜನಿಯರುಗಳಿಗೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳೊಡನೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇವತ್ತು ಸಮಾಜವಾದದ ಸರ್ಕಾರ, ಬಡವರ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು. 10 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಕಂದಾಯ ವಜಾ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಅರ್ಥಸಚಿವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ತೀರ್ಮಾನ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು, ಇದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದುದು. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ನಾನು ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಮೋಷನ್ ಮೂವ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಮೇಲ್ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಸತ್ಯವನ್ನು ನುಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗೌರವ ತರತಕ್ಕಂಥ ಮಾತಾಗಿಲ್ಲ. ಅದು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲೂ ವರದಿಯಾಗಿದೆ. 10 ಎಕರೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಭೂಮಿಗೆ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಮನ್ನಾ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಅನುಮತಿಗೆ ನಾವು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇವೆಂದು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 13ನೇ ತಾರೀಖು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದ ನಿರ್ಣಯದ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇವತ್ತು ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಕ್ಟನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಸಮ್ಮತಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಹತ್ತು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದಂಥ ಮಾತನ್ನು ಆಡತಕ್ಕ ಮನಸ್ಥೈರ್ಯ ಇವರಿಗೆ ಬಂತಲ್ಲಾ ಎಂದು ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಗೌರವ ತರತಕ್ಕಂಥ ಮಾತಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಹವ್ಯಾಸವನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದರಿಂದ ಬಡವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿ. ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಬಡವರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮವಾದ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಇದ್ದರೆ, ತಾವು ಯಾವುದೇ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಬಾರದು ಎನ್ನುವ ಸವತಿ ಮಾತ್ಸರ್ಯ ಇದ್ದರೆ ತಾವು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಹಿಂದೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದು ತೀರ್ಮಾನವಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಗೋಜಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೋಗಬಾರದು ಎಂದು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಇವತ್ತು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ರಚನೆಯಾದ ಹೊಸದರಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುಂಡೂರಾಯರು ಹೇಳಿದರು, ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಮಹಾ ಪಾಪದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ, ಎಕ್ಸಪೋ—70ರಲ್ಲಿ ಏನೇನೋ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದೆ, ಆ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳೂ ಸಹ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಇಬ್ಭಾಗವಾಗಿ, ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಸರ್ಕಾರ ಎರಡೂವರೆ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನಡೆಯಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ, ನಾವೂ ನೀವೂ ಇದ್ದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಆ ಪಾಪದ ಹೊರೆಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಪ್ಪಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮಾತನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದೆ ಎಂದರೆ ಎರಡೂವರೆ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ವಿಭಜನೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್‌ರವರ ಸರ್ಕಾರ ಮಹಾ ಘೋರವಾದ ಪಾಪವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಅನಾಚಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ದ್ರೋಹವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲಿ, ಅದನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ, ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಕಪ್ಪು ಚುಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚತಕ್ಕ ವಾದ ಹೂಡಬಾರದು.

ಅವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಉತ್ತಮ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು, ಕಪ್ಪು ಚುಕ್ಕೆ ಇಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ನೀತಿ ನಿರೂಪಣೆ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಏನು ಇವತ್ತು ಅಳವಡಿಸಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಮಿತ್ರರಾದ ರಂಗನಾಥ್‌ರವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು ಗವರ್ನರ್ ಸ್ಪೀಚನಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಸಿ ವಿಷಯ ಮಾತ್ರ ಇರಬೇಕು, ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ವಿಷಯ ಮಾತನಾಡಬಾರದು ಎಂದು. ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ನೀವು ಯಾವ ನೀತಿ ನಿರೂಪಣೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ? ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿವೇಶನ ಇಲ್ಲದ ಜನಕ್ಕೆ ನೀವು ನಿವೇಶನ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದಕೀಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಪ್ರಗತಿಪರ ಹೆಜ್ಜೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟು ಜನಕ್ಕೆ ಸೈಟುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ? ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಲೇಬರ್‌ಸ್‌ಗೆ ಒಂದು ಸೈಟೂ ಇರಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳೋಣವಾಗಿದೆ, ಕಡು ಬಡವನಾದರೂ ಗುಡಿಸಲು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ, ಆತನಿಗೆ 10 ಗಜ ಸೈಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಸ್ಲಂ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಹಳ್ಳಿಯೊಳಗೆ ಇರುವ ರೈತ ಯಾವ ಜನಾಂಗದವನೇ ಆಗಿರಲಿ ಅತ ಗುಡಿಸಲು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಆತನಿಗೆ 10 ಅಡಿ ಸೈಟು ಮಾತ್ರ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಆರ್ಡರ್ ಪ್ರಕಾರ 10 ಅಡಿ ಸೈಟು ಇರುವ ಬಡವನಿಗೆ ನೀವು ಸೈಟು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಆರ್ಡರ್ ಪ್ರಕಾರ ಗ್ರಾಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ಒಬ್ಬ ರೈತನೂ ಸೈಟನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಸೈಟು ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಹಣ ಒದಗಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ಕಳೆದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಂತ ಸರ್ಕಾರ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಸೈಟು ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಇಲಾಖೆಯವರು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪ್ರತಿ ಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ವಾಪಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದಿನ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಇಟ್ಟಿಲ್ಲವೇ, ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಹಾಗೆ ಈ ಸಭೆಯು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯೊಳಗೆ ನಾವೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆವು. ನಾವೂ ಹಲವಾರು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡಿದೆವು. ರಿಪೋರ್ಟು ಕೊಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಭೆ ಡಿಸಾಲ್ವ್ ಆಗಿದ್ದುದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ರಿಪೋರ್ಟು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತರಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ, ಹಲವಾರು ಉತ್ತಮ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದೆಯೆಂದು ಬಹುಶಃ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಬಹುದು.

ಈವೊತ್ತು ಐದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹೌಸಿಂಗ್ ಲೋನ್‌ಗಾಗಿ ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆಡಳಿತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸತಕ್ಕ ಹಲವಾರು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಸಂಸ್ಥಾನವಾದ ರಾಜಾಸ್ಥಾನಕ್ಕೂ ಹೋಗಿದ್ದೆವು. ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಆವತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಹೌಸಿಂಗ್ ಸ್ಕೀಂಗಳು ಇಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಸಿಟಿ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಸ್ಲಂ ಕ್ಲಿಯರನ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಇತ್ತು. ಆಡಳಿತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರ ಅಧಿಕಾರ ಸೂತ್ರ ಏರ್ಪಟ್ಟಿರುವ ರಾಜ್ಯಗಳವರು ನಾವು ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿದಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಹೌಸಿಂಗ್ ಸ್ಕೀಂ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಅದರ ರೂಪ ರೇಖೆಗಳೇನು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಅಲ್ಲಿಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಿಳಿಸಿದ್ದನ್ನು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎರಡೂವರೆ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಆಡಳಿತ ಇದ್ದಾಗ ಪಾಪದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ವಾದವನ್ನು ಪದೇ ಪದೇ ಆಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ನೊಂದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ ಅವರು ಹರಿಜನರಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನೆನಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ರಾಜಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮೆಡಿಕಲ್ ಮತ್ತು ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ 390 ಸೀಟುಗಳಿದ್ದರೆ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್‌ಕ್ಯಾಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್‌ಗೆ 6 ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 18 ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನು ಉತ್ತಮ ಕಾರ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ಸೌಜನ್ಯತೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನೀವು ನಿರೂಪಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಹೊಸ ನೀತಿ ಆದರೂ ಏನು ಎಂದು ನಾವು ಕಾದು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಮತ್ತು ಅದು ಗೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹರಿಜನರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಲೋನಿನ ಮೇಲೆ ಎರಡೂವರೆ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಬಡ್ಡಿ ಹಾಕಿದೆ.

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ)

ಇದು ಸಮಾಜವಾದದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇರತಕ್ಕ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 50 ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದು ಆ ಸರ್ಕಾರ ಸಮಾಜವಾದದ ಹಾದಿಯಲಿಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆವತ್ತು ಶ್ರೀಮಂತರ ಪರವಾಗಿ ಇದ್ದ ಸರ್ಕಾರ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ದೀನ ದಲಿತರ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಆಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ತಮಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದದ್ದು ಅಲ್ಲ, ಯುಕ್ತವಾದುದು ಅಲ್ಲ ಮತ್ತು ಭೂಷಣವಾದುದು ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಎಂ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟರವರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಬಹಳ ಉದ್ವೇಗದಿಂದ all appointments are political appointments ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆರೀತಿ ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಸಿಟಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ The whole thing is full of corruption ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದುವರೆಗೆ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಇಲಾಖೆ ಒಂದರಲ್ಲೇ ಕರಪ್‌ಷನ್ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಹೋದ ತಕ್ಷಣ ಅವರು ಆರೀತಿ ಹೇಳುವಷ್ಟು ನೈತಿಕ ಹಕ್ಕು ಇದೆಯೇ, ನೈತಿಕ ಮಟ್ಟ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಯಾವ ಮನುಷ್ಯ ಉಪದೇಶ ಮಾಡುತ್ತಾನೋ ಅವನ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರಬೇಕು. ದೇವೇಗೌಡರಿಂದ ಅಪಾದನೆ ಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಇರಬೇಕು. ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇರಬೇಕು. ಜೊತೆಗೆ ಉಪದೇಶ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವನ ಚಾರಿತ್ರ್ಯ ಚೆನ್ನಾಗಿರಬೇಕು. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಮುಗಮ್ ಆಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಹೊತ್ತು ಸಭಾನಾಯಕರು ಒಂದು ಕಡೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಕರಪ್ಷನ್ ಎರಾಡಿಕೇಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು. ಅದನ್ನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಎರಾಡಿಕೇಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ 50 ಪರ್ಸೆಂಟೋ, 25 ಪರ್ಸೆಂಟೋ, 10 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಆದರೂ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ. ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರಲ್ಲಿ ಕರಪ್‌ಷನ್ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕರಪ್‌ಷನ್ ರಿಮೂವ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.. ಅದು ಎಲ್ಲರೂ ಮೆಚ್ಚತಕ್ಕ ವಿಷಯ. ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ಈಗ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದಾಗ ದುಡ್ಡು ಬಂದಿದೆ. ಎಷ್ಟು ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹಣ ಬಂತು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದರೆ ಬಹುಶಃ ಉತ್ತರ ನಿಮಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—You know it more by your experience.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನಮ್ಮವರೇ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಗಿದ್ದರೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ದುಡ್ಡು ಬಂತು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಯಾರೂ ವ್ಯಥೆ ಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಎದೆ ಮುಟ್ಟಿ ಕೊಂಡು ಹೇಳಿ.

ಇನ್ನು ಎಂ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಯಲ್ಲಿ 5 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಡಿಬೆಂಚರ್ ಫ್ಲೋಟ್ ಮಾಡಿದರು. ನಾನು ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಯಾವ ಹೊಸ ಏರಿಯಾವನ್ನು ನ್ಯಾಷನಲೈಸ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ; ಇರತಕ್ಕಂಥ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿಯೇ ನಿಮ್ಮ ಬಸ್ಸನ್ನು ಓಡಿಸತಕ್ಕಂಥಾದ್ದಕ್ಕೆ ಇರತಕ್ಕ ಬಸ್ಸುಗಳು ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆ ? ಹೊಸ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ 5 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಫ್ಲೋಟ್ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಈಗ ಹಾಕಿರತಕ್ಕಂಥ 25 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಂಡವಾಳಕ್ಕೆ ವರಮಾನ ಏನು? ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಳಗಡೆಯಿಂದ ಮೇಲುಗಡೆಯವರೆಗೂ ಕೂಡ ಮಾಮೂಲು ಇದೆ ಎಂದು.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.— ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ,— ಇಲ್ಲ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕೂತಿದ್ದರೆ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ನಿಮ್ಮ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ.ದೇವೇಗೌಡ.—ನಾನು ಅಷ್ಟೊಂದು ವೇಗ್ ಆಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ. ಇದು ಎಂ. ಎಸ್. ಆರ್.ಟಿ. ಸಿ. ಒಂದಕ್ಕೇ ಅಪ್ಲೈ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಇದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಡಿಪಾರಚ್ಯೆಸ್ ಆಗುವರೀತಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಾರದು. ಇಷ್ಟೊಂದು ವೇಗ್ ರಿಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಾದುವಲ್ಲ. ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಕೆಳಗಡೆಯಿಂದ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದವರೆಗೆ ಪೂರ್ತಾ ಹದಗೆಟ್ಟುಹೋಗಿದೆ. ಎಂದು ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೂ ದೂರಿದರೆ ಹೇಗೆ? ಅವರನ್ನು ಡಿಸ್ಮಿಸ್ ಮಾಡಿ ಓಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಆವೇಶವನ್ನು ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲಿ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸೀಸನಲ್ ಕಂಡೀಷನ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದೇನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಬಂದಿದೆ. 2 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು. ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ದುರ್ದೈವ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ನಾವು ಸುಮಾರು 100ಕ್ಕೆ 85 ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಕರೆಕ್ಟ್ ಆದ ಅಂಕಿ ಅಂಶ ಇಲ್ಲ. 60 ಅಡಿ 80 ಅಡಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದರೂ ಕೂಡ ಆ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹಲವಾರು ಕಡೆಯಿಂದ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ನೀರು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ? ಬಹುತೇಕವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ಜಲ ಇಂಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಅಂತಹ ಕಡೆ ಹಣ ಒದಗಿಸುವುದು ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ ತಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಗೌರ್ನರ್‌ರವರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಘಾತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನ್ಯಾಷನಲ್ ರೂರಲ್ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಸ್ಕೀಂನಿಂದ 90 ಪರ್ಸೆಂಟು ಗ್ರಾಂಟು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಇನ್ನು ಉಳಿದ 10 ಪರ್ಸೆಂಟು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಜನರು ಒದಗಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಈಗ ಅವರು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ 40 ಪರ್ಸೆಂಟು ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್ ಲೋನ್, 50 ಪರ್ಸೆಂಟು ಗ್ರಾಂಟ್, 10 ಪರ್ಸೆಂಟು ಪಾಪ್ಯುಲರ್ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಕೂಡಬೇಕೆಂದು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಪಂಚಾಯಿತಿ 50 ಪರ್ಸೆಂಟು ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಪಡೆದು ನ್ಯಾಷನಲ್ ರೂರಲ್ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಸ್ಕೀಂನಿಂದ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಶಕ್ತಿ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ 90 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಡತಕ್ಕ ಆರ್ಡರ್ ಏನು ಇತ್ತೋ ಅದನ್ನು ಪುನಃ ರೆಸ್ಟೋರ್ ಮಾಡಬೇಕು ಅದರಿಂದ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಜನತೆಗೆ ನೀರು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಎಂ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಮರೆತಿದ್ದೆ. ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರಿಯೇಜಸ್ ಎಷ್ಟು ಇವೆ? ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರ ಕಾಲದ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರಿಯೇಜಸ್‌ಗೆ ಎಷ್ಟು ಪರ್ಮಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ಇಷ್ಯೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ದಯಮಾಡಿ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಿ. ಇನ್ನು 27 ಜನ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಸದಸ್ಯರು ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಯಾವುದೋ ಕಮಿಟಿಗಳಿಗೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅಪಾದನೆ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅಪಾದನೆ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರಿಯೇಜಸ್‌ಗೆ ಎಷ್ಟು ಪರ್ಮಿಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರಾದರೂ 'ಚ' ಕಾರ ಶಬ್ದವನ್ನೂ ಎತ್ತಿಲ್ಲ. ಗೌರ್ನರ್‌ರವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಷ್ಟು ಪರ್ಮಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ಇನ್ನು ಯಾರ ಕಾಲದಲ್ಲೂ'' ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಬಸ್ಸುಗಳು ಓಡಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಎಷ್ಟು ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರಿಯೇಜಸ್‌ಗೆ ಗೌರ್ನರ್‌ರವರು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಅಪರೇಷನ್‌ಗೆ ಹಾಕಿರತಕ್ಕಂಥ 25 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಂಡವಾಳಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ವರಮಾನ ಬರುತ್ತದೆ? ನೀವು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅಜೀಜ್‌ಸೇಟ್‌ರವರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಅವರು ಪರ್ಮಿಟ್ ಪೀರಿಯಡ್ ಮುಗಿದ ಹೊರತು ಈಗ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮದ್ರಾಸ್‌ನವರು ಹಾಕಿದ ಹಾಗೆ ಸರ್‌ಚಾರ್ಜು ಹಾಕುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಬಹುಶಃ ಹಾಕಿರತಕ್ಕಂಥ 25 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹೋಗಿ ಪ್ರೊಹಿಬಿಷನ್ ಹೇಗೆ ಸ್ಕ್ರಾಪ್ ಮಾಡಿದೆವೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಈ ಎಂ.ಎಸ್.ಆರ್. ಟಿ.ಸಿ. ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲಬಂದೀತು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ)

5-30 P.M.

ವ್ಯವಸಾಯ ಮತ್ತು ಅನಿಮಲ್ ಹಸ್ಬೆಂಡ್ರಿ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಾದರೆ ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳಿವೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಈ ಕಡೆ ಇದ್ದಾಗ ಇದರ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂದು ಸೇಕಡ 90 ಮಂದಿ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರು ಖುಷ್ಕಿ ಜಮೀನಿನಿಂದ ಜೀವನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಉದ್ಧಾರಮಾಡಲು ಅನಿಮಲ್ ಹಸ್ಬೆಂಡ್ರಿಯು ಒಳ್ಳೆಯ ಅವಕಾಶ ನೀಡುವುದು. ಅದನ್ನು ಉಪಕಸಬನ್ನಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಅವರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮವಾಗುವುದು. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವಾದ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ರೈತರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮವಾಗುವಂತೆ ಕೋಳಿ ಸಾಗಾಣಿಕೆಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟೆ. ಆದರೆ ಯಾವ ಬ್ಯಾಂಕು ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಲ ಕೊಡಲು ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ. ಮೊದಲು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ತೋರಿಸಿದರೆ ನಂತರ ಹಣಕೊಡಲಾಗುವುದೆಂದು ಹೇಳುವರು. ನಿಮಗೆ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ನೋಹೌ ಏನಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟೆ ಜಾಸ್ತಿ ತಯಾರಾಗುವುದು, ಆದುದರಿಂದ ಆ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದು ನಾವು ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಅಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಕಸಬನ್ನವಲಂಬಿಸುವವರು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವರು. ರೈತರಿಗೆಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಕಾರ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಇದರಿಂದ ನೋಡಬಹುದು. ಈಗ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಪದವೀಧರರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವರು ರೈತರ ಹಿತ ಸಾಧಿಸುವರು ಎಂದು ಕಾದು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂದು ಅನೇಕರು ವ್ಯವಸಾಯ ವೃತ್ತಿ ಅವಲಂಬಿಸಿ ಕೇವಲ ಖುಷ್ಕಿ ಜಮೀನನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಜೀವನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಉಪಕಸಬನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಈಗ ಅನುಭವಿಗಳು ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಇರುವುದು ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯ, ಅವರು ಉನ್ನತ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಕೂಡ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳು ನೀರಾವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಮನೆಗಳಿಗಾಗಿ ಹಣ ಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ನನಗೆ ಅನುಮಾನ ಬಂದಿದೆ. ನೀರಾವರಿ ಬಗ್ಗೆ ಈ ರೀತಿಯ ತಾತ್ಸಾರ ಮನೋಭಾವನೆ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೇ ಖರ್ಚಾದರೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೆ ನದಿ ನೀರನ್ನೊದಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸಲು ಆಗದಿದ್ದರೆ ಕಮ್ಯೂನಿಟಿ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಚಿಕ್ಕ ಹಿಡುವಳಿದಾರರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಒದಗಿಸಬೇಕು.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಚರ್ಚೆಮಾಡಬೇಕಾದ ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಇಂದು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ, ಸುಮಾರು 2–3 ವರ್ಷದಿಂದ ಅವರ ಆರೋಗ್ಯ ಕೆಟ್ಟಿದೆ, ಬಹುಶಃ ಅವರು ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಬಡವರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಿತಚಿಂತನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ನಿಜವಾದ ಸಮಾಜವಾದಿ: ಅನುಕಂಪದಿಂದ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಸಕಲ ಖರ್ಚನ್ನೂ ಕೊಡಲು ಆಲೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಇಡೀ ಜೀವಮಾನವನ್ನು ಬಡವರಿಗಾಗಿ ಸವೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದು ಅವರು ಸಂಕಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಕಡೆ ಗಮನ ಹರಿಸಿ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಅವರಿಗೆ ನೀಡಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಅಮೋಘವಾದ ಭಾಷಣಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಅವರಿಗೆ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನಮಾನ ದೊರೆಯಲಿ ಎಂದು ಆಶಿಸಿದರು. ಅವರು ರಾಜ್ಯಪಾಲರಾಗಿ ಇರುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಸಾಕು, ಹೆಚ್ಚು ಅಪೇಕ್ಷೆಪಡುವುದು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಸರಿಯೆನಿಸಲಾರದು, ಇರುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಪಡೆಯಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಬಡವರು ಮತ್ತು ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ಸಾಕಾದಷ್ಟು ರೂಪರೇಷೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ವಂದನಾ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಸಮ್ಮತಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ (ಮೂಡಿಗೆರೆ).—ನಾನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ವಂದನೆಯನ್ನರ್ಪಿಸುವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇನೆ, ಅವರು ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಸಲಹೆ

ಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದು, ದೇಶಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಿ ಪ್ರಗತಿಪಥದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ಯಬೇಕೆಂದು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಭರವಸೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮತ್ತು ಅರ್ಥಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೂಡ ಅನುಮೋದಿಸುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿರುವುದು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಡತನ, ನಿರುದ್ಯೋಗ, ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ನಾವು ಬಹಳ ಸಂದಿಗ್ಧ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದು ನಮ್ಮ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿ ಖನಿಜ ಸಂಪತ್ತಿದೆ, ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತಿದೆ. ಈ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿ ಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಾದರೂ ಇರುವ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂಥ ಲೋಪದೋಷಗಳಿವೆ ಎಂದು ತೋರಿಸಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಈ ರೀತಿ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆ, ಈ ರೀತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿ ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಭಾಷಣ ಮಾಡುವಾಗ ಕೊಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ಕೊಡುವರೆಂದು ನಾನು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಅದು ಆಗಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ವಿಷಾದ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೂ ನಾನು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಆಚರಣೆಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ತತ್ವದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ರಚಿತವಾಗಿರುವ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಹಳವಾಗಿ ನಾವು ನಮ್ಮ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ, ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಡತನ ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ನಿರುದ್ಯೋಗ ತೊಲಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಉದ್ಯೋಗ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ನೈತಿಕವಾಗಿ, ಮಾನ ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ಬಾಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಹರಿಜನರ ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಎಷ್ಟಾಗಿದೆ ಹೇಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ಆಗಬೇಕು. ಬಡವರ ಶೋಷಣೆ ನಿಂತು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ದೊರೆಯಬೇಕು.

ಈ ಹೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಏನು ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿವೆ, ಏನು ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿ ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಶ್ರಮಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಕಡೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನ್ಯಾಷನಲ್ ರೂರಲ್ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಸ್ಕೀಂನಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣವನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಪಟ್ಟಣಗಳವರೆಗೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ಹಣ ಸರಿಯಾಗಿ ಖರ್ಚಾಗಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರದಲ್ಲೂ ಕೆಲವು ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಆಗಬೇಕಾಗಿವೆ. ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಸಮಿತಿಯವರು ಮತ್ತು ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ಸ್ ಸಮಿತಿಯವರು ಏನೇನು ಲೋಪದೋಷಗಳಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಮಿತಿಗಳು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವರದಿಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ನಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ, ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ, ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸುಲಲಿತವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆ ವರದಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದರೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲ. ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಾಗಲೀ, ಇತರೇ ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಾಗಲೀ, ನಾವು ತೊಡಗಿಸಿರತಕ್ಕ ಬಂಡವಾಳಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಪ್ರತಿಫಲ ಬಾರದೆ ಇರತಕ್ಕದು ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸುಗಳ ಬಿಡಿ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಅನೇಕ ಸಾಮಾನು ಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವಂಥ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಾವು ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ನಾನು ಕೆಲವು ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಮಲೆನಾಡು ವಿಚಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ ಆಯುರ್ವೇದ ಔಷಧಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾದ ಖನಿಜ ಸಂಪತ್ತು ಇದೆ. ಕಾಫಿ, ಏಲಕ್ಕಿ, ಅಡಕೆ ಮುಂತಾದ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆಲೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಮತ್ತು ಡಾಲರ್ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಬೆಳೆಗಳು ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ದೈವದತ್ತವಾಗಿ

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ)

ದೊರೆಯುವ ಸಂಪತ್ತು ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಮಲೆನಾಡಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಮಲೆನಾಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿ ಎಂದು ಇತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಅಡಳಿತಗಾರರನ್ನು, ಮತ್ತು ದ್ರವ್ಯ ಸಹಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸದೆ ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿ, ಆ ಕಮಿಟಿಯ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ, ಮಲೆನಾಡು ಅಭಿವದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಏನೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಇದ್ದುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ವಿಷಾದ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗಲಾದರೂ ಮಲೆನಾಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಖನಿಜ ಸಂಪತ್ತು, ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ನೀರು ಮುಂತಾದುವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ದೇಶದ ವರಮಾನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜನರಲ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ E.C.G. ಮೆಷೀನ್ ಕೂಡ ತರಿಸಬೇಕು. ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜನರಲ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಬೆಡ್ 180ರಿಂದ 300ಕ್ಕೆ ಏರಿಸಬೇಕು.

ಮಲೆನಾಡಿಗೆ ಒದಗಿರುವ ಗಂಡಾಂತರವನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಈಗ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಳೆ ಬೀಳದೆ ಇದ್ದರೆ ಬಹಳ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವೇಳೆಗೇ ಮಳೆ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಮಳೆ ಬಂದರೆ ಮಾತ್ರ ಕಾಫಿ ಬೆಳೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ, ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಕಾಫಿ ಬೆಳೆಗಾರರು ತೊಂದರೆಗೆ ಈಡಾಗಿ, ಬಹಳ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಏಲಕ್ಕಿ ಬೆಳೆ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಬೆಲೆ ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇಳಿದಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಅಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬರಬೇಕಾ ಗಿತ್ತು ಏಪ್ರಿಲ್ ಹತ್ತನೇ ತಾರೀಖಾದರೂ ಮೂಡಿಗೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ರೈತರೆಲ್ಲ ಕಂಗಾಲಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ದೇಶಾದ್ಯಂತ ರೈತರೆಲ್ಲ ಸಾಲಗಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ರೈತರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಾಲವಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವು ದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ರೈತನು ಎಲ್ಲ ವಿಧವಾದ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದು, ಬೆಳೆ ಕಡಮೆಯಾಗಿದ್ದರಿಂದಲೂ, ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ಬೆಲೆ ದೊರೆಯದೆ ಇರುವುದರಿಂದಲೂ ರೈತ ಕಂಗಾಲಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಮತ್ತು ತಾನು ಪಡೆದ ಸಾಲ ವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕೊಡದೆ ಇರುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಆದುದರಿಂದ ದೇಶಾದ್ಯಂತ ರೈತರ ಸಾಲವೆಷ್ಟಿದೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿ ರೈತರ ನೆರವಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮಲೆನಾಡು ರೈತರು ಬಹಳ ಗಂಡಾಂತರ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಅವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ತ್ವರಿತವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳದೆ ಇದ್ದರೆ ಅವರ ಸ್ಥಿತಿ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಮೂಡಿಗೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ರಸ್ತೆ ಮತ್ತು ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರ್ ಮಾಡಿ ಸಂಚಾರ ಸೌಕರ್ಯ ವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಬೇಕು. ಮೂಡಿಗೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮುಖ್ಯ ಸ್ಥಳ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜೂನಿಯರ್ ಕಾಲೇಜಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಮಾತು. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮುಖ್ಯ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೂ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಒಂದು ಜೂನಿಯರ್ ಕಾಲೇಜಿರಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರ ಇಂಥ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ ಮೊದಲನೆ ವರ್ಷದಲ್ಲಿಯೇ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡು ತ್ತೇನೆ. ಮೂಡಿಗೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಜನರಲ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಲ್ಲ. ವೈದ್ಯಕೀಯ, ಸೌಕರ್ಯ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಸೌಕರ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯ ಇವು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವ ವಸ್ತುಗಳು. ಇಂಥವನ್ನು ಒದಗಿಸದೆ ಇದ್ದರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಡ್ಡಾಯ ಮತ್ತು ಮುಫತ್ತು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು S.S.L.C. ಅಂತಸ್ತು ವರೆವಿಗಾದರೂ ಕೊಡಬೇಕು. ಹರಾಜು ಮೂಲಕ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರೇ ಸೈಟುಗಳನ್ನು ವಿಲೇ ವಾರಿ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಸೈಟಿಲ್ಲದ ಬಡವರಿಗೆ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಅಪ್‌ಸೆಟ್ ಬೆಲೆಗೆ ಕೊಡುವಂತಾಗ ಬೇಕು. ಮೊಬೈಲ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಮೊಬೈಲ್ ಕೋರ್ಟು ಆಗಬೇಕು, ಗೊಬ್ಬರ ಬೀಜ ವಗೈರೆ ರೈತನ ಮನೆಬಾಗಿಲಿಗೆ ಸೊಸೈಟಿ ಮುಖೇನ ದೊರೆಯಬೇಕು.

ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಲಾದ ಕೆಲವು ಲೋಪದೋಷಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯೂ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಬಹಳ ವ್ಯಸನವಾಯಿತು. ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಉರುಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಿನಿಸ್ಟೀರಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. G. O. regarding Constitution of a Ministerial Committee to review the reservation of posts in favour of the weaker sections of Society approval of G. O. No. S W. D. 28 September 1971 Bangalore Dated 9th February 1971. ಇದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ, ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರು, ಶ್ರೀ ರಾಜಶೇಖರ ಮೂರ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಇವರು ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ಆ ಕಮಿಟಿಯು ಒಂದು ದಿವಸವಾದರೂ ಸಭೆ ಸೇರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಕಮಿಟಿ ಯಾವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ರಚನೆಯಾಯಿತೋ ಆ ಉದ್ದೇಶ ಇದುವರೆಗೂ ನೆರವೇರಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಗವರ್ನರವರ ಆಡಳಿತ ಬಂದು ಈ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಅನುಕೂಲಗಳು ಸಿಗಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅವೊಂದು ಸಿಗಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಈ ಗವರ್ನರವರ ಆಡಳಿತದ ಸುಮಾರು ಒಂದು ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಹಿಂದುಳಿದ ಮತ್ತು ದಲಿತವರ್ಗಗಳನ್ನು ಕೂಲಿಕಾರರನ್ನು ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಮಿಕವರ್ಗದವರನ್ನು ಬಹಳ ಅಸಡ್ಡೆಯಿಂದ ನೋಡಿ ಇವರಿಗೇನೂ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಇವರಿಂದ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಯಾವ ಸಮಿತಿ ರಚನೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಕಮಿಟಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮತ್ತು ಬೋರ್ಡುಗಳನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿದಾಗಲೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಮತ್ತು ದಲಿತವರ್ಗದವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವನ್ನೂ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರು ಮತ್ತು ದಲಿತವರ್ಗದವರು ಹಿಂದುಳಿದವರಾಗಿಯೇ ಇಂದೂ ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವ ಯೋಚನೆಯನ್ನು ಸಹ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲೇನೋ ಒಂದು ರೀತಿಯ ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಳಿವೆ ಮತ್ತು ಇಂತಹ ದುರುದ್ದೇಶಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸಮಿತಿ ಹಾಗೂ ಬೋರ್ಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಅಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದು ಜನತೆಗೆ ಅಕ್ಷಮ್ಯ ಅಪರಾಧ ಎಂದು ಹೇಳದೆ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲ. ಈ ಹಿಂದೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮಾಡಿರುವ ಕಮಿಟಿ, ಬೋರ್ಡುಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ವಜಾಮಾಡಿ ಹೊಸದಾಗಿ ರಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

† **Sri BAPURAO PATIL** (Aurad).—[*Spoke in Hindi*]

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ (ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಲ್ಲಿ ನನ್ನದೊಂದು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರು ಇದೆ.

ದೇಶ ಭಾಷೆ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿ. ಗುಲಾಮಗಿರಿ ಸಂಕೇತವಾದ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆ ಇಂದು ಉಳಿಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ. ನನ್ನ ಕ್ರಿಯಾ ಬಿಂದು ಹೀಗಿದೆ, ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆ ಅಲ್ಲದೆ ಮತ್ತು ಗುಲಾಮಗಿರಿಯ ಸಂಕೇತವಾದ ಇಂಗ್ಲೀಷು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರೆ ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳುವ ವಾಡಿಕೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯಾದ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರು ಭಾಷಣ ಮಾಡಲು ಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ ಅದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಇಡಲಿಕ್ಕೆ ಯಾವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಇದ್ದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯಾದ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡುವಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಮಾನವಾಗದಂತೆ ನಾವು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಸರಕಾರ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯ ಕ್ಷಮಾಯಾಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ರಾಷ್ಟ್ರ ದ್ರೋಹ. ರಾಷ್ಟ್ರ ಭಾಷೆಯಾದ ಹಿಂದಿಗೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಇಲ್ಲಿ ದೊರಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಗುಲಾಮಗಿರಿಯ ಸಂಕೇತವಾದ ಇಂಗ್ಲೀಷು ಭಾಷೆಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆಯನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಇಂದು ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಪಚಾರವಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ತಾವು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ? ಇದು ರಾಷ್ಟ್ರ ಭಾಷೆಗೆ ಅಗೌರವವೆಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಿಯಮಿಸುವ ದಂಡವನ್ನು ತೆರಬೇಕು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಕೊಡತಕ್ಕ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ದಂಡ ಎಂದರೆ ನಾನು ಭಾವಿಸುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿರುವವರು ಯಾರೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಅನರ್ಹರು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದೇ ಕನಿಷ್ಠ ದಂಡ ಎಂದು ಅವರು ತೆರಬೇಕು. ಇದು ರಾಷ್ಟ್ರದ್ರೋಹ, ಇದಕ್ಕೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾದರೆ ತಾವು ಆ ರೀತಿ ದಂಡ ವಿಧಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವರು ತೆರಬೇಕು.

ಛೇರ್ಮನ್ನರವರು.—ತಾವು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡುವಾಗ ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು, ಇದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಇದರ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಸ್ಪೀಕರ್‌ರವರಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಿದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಅದನ್ನು ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಇದುವರೆಗೂ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಿರಿ ?

ಛೇರ್ಮನ್ನರವರು.—ಇಲ್ಲಿ ಇದರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಚಾರ. ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡದೇ ಇರುವುದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಸ್ಪೀಕರ್‌ರವರಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಇದು ಅಷ್ಟು ಸಮಂಜಸವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದಿಯನ್ನು ರಿಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದು ಸರಿಯೇ ಎಂಬುದು ನಾವು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ.

Sri BAPU RAO PATIL (Aurad).—[*Hindi*]

The language version of the Speech is reproduced below :

अध्यक्ष महोदय,

रज्यपाल के भाषण में समाजवाद की कोई दृष्टी दिखाई नही देती मनूष्य को जीने के लिये कम से कम पीने के पानी की आवश्यकता है किन्तू पानी की व्यवस्था करने आश्वासन नहीं है। दुष्काल के संबंध में साढेपांच करोड के करीब रुपया खर्च किया गया उल्लेख है। मेरे मतदार संघ औराद जि. बिदर में 28 लाख रुपये खर्च किये गये हैं, पर वह दलाला के हाथ में दिये उसमे से चौथाई पैसा मजदुरों को नहीं मिला।

औराद तालूक के बीस ग्राम में खारीफ़ का पेर नही हुवा और यह पहाडी विभाग होने के कारण रबी का पीक नही आता, ऐसी अवस्था में इस विभाग को दुष्काल पिडीत जाहीर नही किया गया। तालूक के 150 ग्रामों में सीर्फ पांच ग्राम में बांध डालनेका काम शुरु किया है। यह तालूका पहाडी होने के कारण पुरे तालूक में बांध डालने का काम पूर्ण करने केलिये सबडिव्हीजन (बांध बंदस्ति) की अवश्यकता है।

तालूक के हर ग्राम से नाला बहता है। मायनर इरीगेशन की सर्व विभाग ने दस तालाबों का सर्वे और इस्टीमेट पूर्ण किये है किन्तु यह काम नही लिया गया है सीर्फ दो तालाब पर इस बजेट में दस और बीस हजार खर्च किये जा रहे है। तालुक में हरीजन, गारीजन और पिछडे हुवेजाती के लोग जिन के पास जमीन नही है। सरकारी जमीन नहा बाँटी गई इन

लोगों के कबजे हटाये जाते या उन्हे जुरमाना लगाया जाता है। किसानों के तकावी देने में आठ, पंद्रह दिन घुमना पडता है जिससे किसान परेशान होकर दानलों को 25% रक्कम देकर सरकारी रक्कम उठाता है।

तालूके दक्षिण में मांजरा नदी बहती है, उसका पानी तालूके के बहूत बडे हीसे को दिया जा सकता है, इसका सर्वे हुवा है। उसे कायनिवीत किया जाय।

भूसैनिक योजना से मजदुरों को लाभ होने के बजाय हानी ही है। हेडकवार्टर से आठ आठ मील दूर काम करके रात में वापस आना पडता है। समय पर मजूरी नहीं दी जाती है। मैसूर में बिजलीका उत्पादन अधिक होते हुवे भी सभी देहातों में अभितक बिजली नहीं दी गई।

ग्रामीण लोक संख्या दुगनी होगई है किन्तू गावठाण का रकबा बढाया नही गया। गिरिजन (लम्बाडा) आदी पीछडे हुवे लोगों को ग्राम में बसने के लिये मुफ़्त जगह दिया जाय जीससे अच्छे संस्कार और प्रगती होने में सहाय हो।

जिन गावों में पीने का पानी उपलब्ध नही है, वहा संयुक्त नल द्वारा पानी का व्यवस्था किया जाय। ग्रामपंचायत पर इस कारण जिम्मेदारी रखति उनका उत्पन्न सेक्रेट्रीकी भी तनख़ा देनेंकी शक्ती नही है।

औराद तालूके में मराठी, कानडा, तेलगू और उर्दू चार भाषा बाला जाते है किन्तु शिक्षा में शिक्षकों की संख्या बहूत कम है। पचीरु गाँव के एक शिक्षक प्रशान्तके शिक्षकों को दुसरी जगह नियुक्त किया गया है, जो सार्वजनीक शिक्षाप्रसार के विरोध है। तालूके के उत्तर, पश्चीम में महाराष्ट्र के तीन तालूके पूर्व में आंध्र के दो तालूके और दक्षिण में मैसूर के दो तालूके हैं इस में से सिर्फ़ एक भाल्की तालूके को पक्की सडक है। बाजूके व्यापारी गावों को मिलने केलिये महाराष्ट्र एकीकरण समिती के तालुका विकास बोर्डने पाच साल पूर्व 250 मीलके रस्ते किये हैं, उसे पक्के नही किये गये। पांच, दस मीलके पक्के रस्ते किये जाते तो यहाँ की प्रगती

(SRI BAPU RAO PATIL)

होती। आज यह तालूका मैसूर में नागालॉड समझा जाता है। बेंगलूर सें 650 किलोमीटर दूर है। इस कारण इस विभाग को जहाँ मराठी बहु संख्या है महाराष्ट्र में मिलायाजाय।

औराद तालूक में जानवार की चोरी सामान्य है, जैसा राज्य में कालाबाजार है। बिदर जिल्ले के एम. एल. सी. के भाई के बैल चोरि होते ही एस. पी. आदी कार्यक्षम रहे, वैसा किसानों के बारे में नही होगा। चुनाव मे संस्था काँग्रेस और सत्ताधारि काँग्रेस के उमेदवार रिव्हालवर लेकर प्रचार कार्य मे भाग लेते थे। यह अवस्था बिदर जिल्ले के पोलिस व्यवस्था की है।

6-00 P.M.

Business of the House.

Mr. CHAIRMAN.—Before adjourning, I wish to make an announcement.

At a meeting of the Business Advisory Committee held today the 10th April 1972, the Committee has recommended that the House may transact the following items of business during the period between the 10th and 15th April 1972 :

10th, 11th, 12th & 13th April 1972.	Debate on the Motion of Thanks to the Governor's Address.
14th April 1972 Friday	Reply to the debate on the Motion of Thanks to the Governor's Address and Government legislative business.
15th April 1972 Saturday	Non-fficial business.

The Committee also recommended that if necessary, there may be two sittings on Saturday to complete the Government legislative business.

The House will now rise and meet again tomorrow at 1 p.m.

The House adjourned at Five Minutes past Six of the Clock to meet again at One of the Clock on Tuesday the 11th April 1972.

WD 17268—GPB—550—3-6-1972